

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14782	ImageGroup:	I1KG23966
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	སྐད་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོ། skad gsum yongs su rdzogs pa'i tshig mdzod chen mo/
Author:	རག་ཏུ་བེར་ raghu vira
Descriptor:	some type set print and most of them are hand written notes
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	[new delhi]
Publisher:	[dr. lokesh chandra]
Date:	[n.d.]
Volume:	104
Total Volumes:	139
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 6/2016

VOL. 104

REEL
TO
REMISSNESS

---

reel vb भ्रम cl 1 भ्रमति (ep. also भ्रमते)

and cl 4 भ्राम्यति, भ्रम्यति

SB̄r, Kālid, Bur, विभ्रम्

विभ्रमति, विभ्राम्यति BhP — परिस्खल् परिस्खलति Kathās

प्रस्खल् प्रस्खलति

MBh, Kav, etc .

to begin to reel प्रह्वल् प्रह्वलति Bhatt to r. about

संविह्वल् संविह्वलति MBh .

a reel for winding thread

आवापनम्

L .

reeling

adj

व्याघूर्णित

MBh

—

भ्रान्त

MBh, Kāv,

भ्रान्ति

f

Kāv, Kām

—

प्रस्वलत

Kathās

—

व्यथित

R .

reeling with excitement or intoxication

मदच्युत्

RV .

reeling n परिस्त्रवितम् Kathas, प्रस्त्रवणम् BhP,

Susr .

reemployment of the same word in a subsequent part of a

sentence अन्वादेशः .

reenjoined after having been forbidden प्रतिप्रसूत

mfn KatyS, Sch .

reenter vb विश् (with पुनर् or भूयस्) .

reentry into प्रतिसंधि m (comp) L r. into the

womb

प्रतिसंधि m L .

reestablish vb प्रतिरुद् caus प्रतिशेषयति Ragh —

प्रतिशम् caus प्रतिज्ञामयति Vajracch, Divyāv — व्यवस्था

caus व्यवस्थापयति Kum, Jātakam .

reexistence n पुनर्भू f w .

refectary भक्ताग्रः , भक्ताग्रम् Divyav .

to refer to अधिकृ, + समुद्दिश् समुद्दिशति,

समवदिश् समवदिशति Kāth, + आश्रि आश्रयते Kāth, Kāthā

Sak, la, ab, etc, + अभिसम्बन्ध् अभिसम्बन्धाति

(acc) Conn. on Brāhṇ, + परामृश् परामृशति (acc)

Sank, Nīlak, + आक्षिप् आक्षिपति Paṇ 6.3. 4, Nīlak, Kāh,

etc, to r. any one to आदिश् आदिदधि, आदिशति

reely आदिशते (loc) to r. back प्रतिनिदिश् Kāś on

Paṇ 1.2.53 .

to be referred to परामृश् pass परामृश्यते Kāś, Kāll .

to be referred to अभिसम्बन्ध pass अभिसम्बन्धयते (instr)

(Pat) or acc (Pan 2.1.5 2.11, Sch ,etc)) to be r. to

by some statement अभ्यनुवर्ण pass, अभ्यनुवर्ण 3Br.

to cause to refer to सम्बन्ध cause सम्बन्धयति

(instr) Kull on Mn 5,85 .

reference n उपन्यासः. Pan, Māla, Sāh, Pāsar, etc

— दिश f ausr, Sāh, Schol — अपेक्षा — आधिकारः

— लक्षणम् Pan 1.4.34 — प्रस्तावः Kāv, Pāncat — अनुकाशः

Aitr — बन्धु m Śr — (to) संश्रयः (i.e. f आ) ३७,

Kāv, etc — उपदेशः Pan 1.4.70, Kāv, Bādar, Jain, etc —

प्रापणम् (loc) Āsvīr — प्रस्तोभः (gen) ३७ .

from having no reference to अनपेक्षत्वात् ind funeral

ceremony having r. to one individual recently dead (not incl

in ancestors generally) एकोदिष्टम् (scil. शाब्द) ĀsvGr 4

7.1 , n 4.110, IT, etc having r. to आपेक्षिक शक्यपक्ष nfn Ciddh

having r. to ability शक्यपक्ष mfn MW open r. (in rhet)

उन्मीलितम् Kuval a r. back to प्रतिनिर्देशः (in rhet)

'rank r. of a rule अनुरोधः r. to any object, तात्पर्यम्

(loc) Shashāp, Vedānta, etc r. to something prior अनुदेशः

r. to that तात्पर्यम् I since (it has no r. to) अन्तर्पक्षत्वात्

ind uncon ale r. (in rhet) उन्मीलितम् Kuval with r. to

अधिकृत्य ind n , उद्दिश्य ind (used as a proposition)

समुद्दिश्य ind (with acc) ह, क, etc , आपेक्ष्य

ind p , विषये (with gen or ifc) , आगत्य

उपरि ind (as a separable preposition with acc loc or

gen) , उपरिष्ठात् ind (as a preposition) दास , अन्तरेण

ind .

referred (to) adj परामृष्ट Prāt — आक्षिप्त śah,

etc — अपोक्षित .

not referred to (as by a word) अरपृष्ट Kūn

6.75 r. to again प्रतिनिर्दिष्ट Prātīr, śah, प्रतिनिर्देश्य śah

that which is r. to (the substantive) अभिधेयम् ś

thing r. to without name अमुक्त (आ) वेत्ति .

anything to which one refers उद्देश्य Vedāntas, for

on Gobh, Siddh .

to be referred / as a general rule & a special case

उदाहरणीय con. on Vyāsa, उदाहर्य .

referring to the Agni-pranayana अग्निप्रणयनीय २.

to the anuvācāna अनुवचनीय (gāṇa अनुप्रवचनंदि) .

one who refers all objects to self अभिमान् m

referring (to) adj निष्ठ ' usually ifc) Mn MBh,

etc — पशमहिनि Sah — गत .

not referring to any deity अवेदक f(आ) r. back

प्रतिनिर्देशक (ifc) Kātyār, ch , अनुदेशित r. to Prajā-

pati प्राजापत्यक r. to what ? किमादृश Santis,

किमाधिकरण f(आ) Santis

referring (to) n परमार्थः Sāh — संश्रयः (i.e.).

the condition of referring to Prajāpati प्राजापत्यत्वम्

Sāh r. a general rule to a special case उदाहरणम् Sā,

Sāh, etc r. all objects to self (as the act of Ahanikāra or

personalit) आभिमानि इति (in Sāṅkha phil) आभिमानः

Sāh, etc r. to anything already existing भूतोपदेशः L r. to

Sāh आभिमानम् ind r. to what has been stated previously

अन्वोद्देशः the state of r. to Prajāpati प्राजापत्यत्वम्

Sāh .

refine vb संस्कृ संस्करते Sarva — शुद्धीकृत

शुद्धीकरोति

to be refined संस्कृ pass संस्क्रियते in, etc .

refined adj संस्कृत in, etc — शोधित —

शुद्ध AV, etc — (gold) तप्त EV, etc, (gold)

तापित Hariv 13035 .

consisting of refined gold तप्तहृग्मय W having the

colour r. निगृष्ट Kun mechanically r. (said of sugar)

सान्त्विक śār ' of r. shape ' (silver) तप्तस्वप्नम्

Upr, तप्तस्वप्नम् r. ' other than r. ' (śār etc)

सभ्येतर Hir, Hāv, Śamk r. by heat (a gold)

आतप्त Hariv 15 69 r. language संस्कृतोक्ति - wit

very r. सभ्यतम a very r. person सभ्यतमः .

to be refined शोध्य śa, Yājñ, etc , तप्य

Sarvad, Bādar 2.2.10, Sch .

refinement n सभ्यता, सभ्यत्वम् — शिष्टता,

शिष्टत्वम् Kāv .

possessed of refinement संस्कारात् in valid puri-

fied by r. संस्कारपूत in in Yum .

refining and शोधन n, h, susr — तापक

Sarvad 15.14 & 16 .

refining n संशोधनम् , (as of metals xx for

chemical or medicinal purposes) शोधनम् — (of

metals) संस्कारः (ifc f आ) Gr^hGr^h, h, fāv, etc —

पर्यवधारणम् Vedāntas, Sch .

reflect vp 1 विचर caus विचारयति h, Kā, etc

— चिन्त cl 1 चिन्तयति (cl 1 चिन्तति Phā p 31.

2, metrically also चिन्तयते) h, Kā, etc, परिचिन्त

परिचिन्तयति h, Kā, etc, प्रचिन्त प्रचिन्तयति

h, Kā, etc, (about) संचिन्त संचिन्तयति (acc) h, Kā, etc,

(deeply about) समनुचिन्त समनुचिन्तयति h — प्रध्ये

प्रध्यायति, प्रध्यायते h, B, ir, (deeply on)

समभिध्ये समभिध्यायति, समभिध्याति h — धी

cl 3 दीधीते — प्रमृश प्रमृशति

h — प्रविमृश

(only in p) Bh, R , अनुमृश् , प्रत्यवमृश्

प्रत्यवमृशति Das, BhP, मृश् cl 6 (Thatub 28.131)

मृशति (par ly मृशते) Bh - विभू caus

विभावयति Kathās, Pañcat - वितर्क् वितर्कयति Bh, Kav,

etc, परितर्क् परितर्कयति Bh, R, तर्क् cl 10 तर्कयति

(ep. also तर्कयते) Bh, Hariv, BhP 3.12.29 - प्रधृ

caus प्रधारयति Bh, Pañ , सम्प्रधृ caus सम्प्रधारयति

(ith or ithout बुद्ध्या , मनसा or हृदये) Bh,

Bh, Kav, etc - परिगण् परिगणयति Bh - आलोक् caus

आलोचयति, आलोच्यते TBh, Mārkaṇḍ, Kathās, Hit, etc —

व्यवसो व्यवस्यति (ep. also व्यवस्यते) TBh, Pak, etc

— मनस्य you मनस्यति, मनस्यते (— कण्वादि)

TBr, Nir .

1 II न्यास् न्यस्यति, न्यस्यते (with मनसि) — प्राणिना

प्राणिजानाति Bhatt — प्राणिधा scil मनस् TBh —

विचिन्त desid विचिन्तयति TB, Br, Kath p, TBh, Bhṛ — संचि

(only in ind संचित) Pāṇi t — समर्थनं कृ

1 III स्याम् caus स्यामयति thatup 32.20 .

to reflect further प्रपरीक्ष्

Bear to r. on

विमृश् विमृशति

PV, etc , विमृश् caus विमर्शयति

Kāv, Pāṇcat, BhP — संध्यै संध्यायति Bh , अभिविन्त्

Bh 13.4341, समवेद् समवेदते (ep. also समवेदति) Bh,

Bh, etc , सम्प्रेद् Bh, Bh, etc , समादा समादते BhP,

उपधृ caus उपधासयति Bh to r. on the pastउत्प्रेक्ष उत्प्रेक्षते Amar to r. upon चिन्त् cl 10 चिन्तयति(cl 1 चिन्तति Bhāṣya 32.2, metrical y also चिन्तयते)(acc exceptionally dat or loc रप्रति) Bh 4.78, Vāñ 1,

, etc , विचिन्त् विचिन्तयति, विचिन्तयते

h, P, etc

प्रविचिन्त् प्रविचिन्तयति (acc) h, P , संविचिन्त्

संविचिन्तयति h, , प्रतिचिन्त् प्रतिचिन्तयति, प्रतिचिन्तयते

, Caur , समाधेयै समाध्यायति Kariv, P , समनुधेयै

समनुध्यायति h, , निधेयै , आमृश् आमृशति

h, 'ak, Kun, caus आमृशयति , संविमृश (only

indr संविमृश्य) Kathās , अन्मृश Ved h, , मन्

desid (hā up 23.3) मिमांस्यते (rarely मिमांस्यति) IV,

Br, etc , अभिविचर् caus अभिविचरयति vir , संवितर्क

संनितर्कयति ^{Wh} , आलोच् आलोचते , अवधृ

caus अवधारयति ^{ak, Pañcat} , अभिधी ^{EV 3.38.1}

10.32.4 , चित् cl 1 ^Ā (once ^{Wh} 18.74) TS 6, ^{3r},

Chp 7.5.1, ^{Wh} 8.1.9, ^{Prab} , प्रसमीद् प्रसमीदते

^{Wh} , निरूप् निरूपयति ^{Kav, Susr, Carvaṇ, etc} , अनुपश्

अनुपश्यति, अनुपश्यते (acc) ^{Wh, etc} , विकृप् ^{caus}

विकल्पयति ^{Whatt} , संचक्ष् संचक्षे ^{PV, A, I, WhP} .

2 I प्रतिनिम्बिकृ ^{Paś} , प्रतिनिम्बय ^{Non} प्रतिनिम्बयति

to be reflected प्रतिबिम्ब म प्रतिबिम्बति Kap.

cl , प्रतिफल प्रतिफलति Kav , फल् cl 1

फलति (ep. also फलते) Tir, Bh (Phatun 15.

21) .

reflected adj 1 II सम्भावित Mbh, I, etc .

reflect on विमृशित Dhṛ, विमृष्ट ,

विमर्शित Pañc t , क्षीत r. on again and again शुष्ण

r. upon आधीत , आलोचित Kathās, Hit, Pañcat.:

to be reflected प्राचिन्त्य Mbh to be r. upon द्यातव्य

Yog, Kull , चिन्त्य ŚvetUp 1.2, Yājñ 1.211, Mbh, etc ,

मीमांस्य Gobh, KanUp , आलोचनीय, आलोच्य Vedāntas.

having reflected प्राचिन्त्य in Mbh .

reflecting संध्य Vās, Sch — आलोच्य

ind p MarkP, Mit, Kathās, etc — मन्त्रसि निधाय in Mit .

2 I प्रतिबिम्बित Kap, Ich, etc , बिम्बित

Rājat , बिम्बागत , अनुबिम्बित Naish — छायामय

Naish 6.30 — संक्रान्त (as rays) समुद्धित

VarBrh , (as rays) मुद्धित Var — प्रतिमित

Kathās, Rājat .

reflected form बिम्बः , बिम्बम् (ifc f 3rd) R, BhP,

Rājat r. image प्रतिबिम्बम् Bh, Pañcat, Kāv, etc , प्रतिबिम्बक

प्रतिच्छन्दः , प्रतिच्छन्दकः Kull , प्रतिमिति f Srikanth .

one who reflects

संख्यात

mfn

one who r. upon

दयात

n Hariv, Kur, Bh, चिन्तक

mfn ifc Gant

Mn 7.121, MBh, Hariv, R, Pāncat .

reflecting विमर्शित विमर्शक, सविमर्श

f(आ) Kār, Athas — चिन्तित, चिन्तयान Mb 1.1748 ,

3.12929, Pāncat 4. $\frac{14}{15}$ — धियंघा — संकल्पक

प्रत्यास्वर WhUp .

not reflecting निर्विचार f(आ) Pāncat n. about

परिचिन्तक . MDh, ShP r. beforehand प्रविचिन्तक

Hariv r. in the mind मनाश्चित् RV 9.11.8 r. upon

अभिसंस्थित (loc) MDh 4.553 r. upon final emancipat-

ion मोक्षवार्तिक . Th without r. much निर्विचिकित्स

f(अ) all, निर्विचिकित्सम् ind .

being reflected upon द्यायमान Th, P .

2 re lecting light from various surfaces छायाभिन्न

MDh 62 r. the really existent सदभास ThP r. the

1322 ताराच्छाय . r. well सुदर्पण Kathās.

being reflected प्रातिबिम्बवर्तिन् 107 .

reflecting n 1 II आलोचना, आलोचनम् R, Sah —

चित्तम् RV, VS, SBr, etc .

reflecting on आध्यानम् , आध्या L , विभावनम्

ifc hatha . on difference विशेषभावना r. on fate

देवचित्तकः 108h, Var, Kāv a r. person हरकः r. upon

चिन्तनम् In 12.5, 177, Kathas, Rajat 5.205, Sah ,

अवमर्शः (ifc f आ) Dasar .

2 water reflecting and object जलदृशिः .

the being reflected प्रतिबिम्बनम् Sankhya-rav, Sch,

Milak the disc of the moon r. (in water) प्रतिबिम्बम्

(rarely प्रतिबिम्बः) the disc of the sun r. (in water)

प्रतिबिम्बम् (rarely प्रतिबिम्बः) .

reflection n 1 = मननम् Variv, Samk, Sarva,

मणीषा RV, etc, मनश् n RV, etc, अनुमानम्

— विचारणम् MP, Kā, etc, विचारणा, विचारः (if

f आ) Rrāt, etc — विचिन्ता MP, P — दृष्टानम्

Ch p, Mn, MP, Kā, etc, प्रदृष्टानम् MP, P, Su, Gar, संदृष्टा

L, दृष्टात्वम् L, निदृष्टाप्ति f L — द्यौ RV, द्यौति

f RV, TDr, etc — चिन्तितम् VarBr 51.24. Mūṣa —

परामर्शः MP, Phashap, परिमर्शः MP, निगृहः

Ka hās, Sarva — भावना — परितर्कणम् MP — प्रेक्षा

(ifc) Bh, Hariv, Rājat — प्रसंख्यानम् Bh, Tattvas, प्रसंख्या

Kāyār, संख्या Bh, Kāv — पर्यालोचः HParis, पर्यालोचनम्

HParis, Full, पर्यालोचना HParis, Full, Apār, Sah,

आलोचना, आलोचनम् B, Sah .

1 II उत्थानम् L — उपधारणम् Bh — युञ्जत —

चित्प्रवृत्ति f L — विवेकपदवी Kathās — समर्थनम्, समर्थना

MBh, Kathās .

anxious reflection आधि m MS, etc, Yājñ, etc care-

ful r. संचिन्तनम् Bhpr disposed to r. विचारशील m Bh

due r. सुचिन्ता intelligible only by much r. वासनीय

mfn Van meditation in which there is no r. नैवसंज्ञासमाधि

m L the path of r. मतिपथः profound r. मीमांसा 'sr,

Tār r. on duty आधि n L , उपाधि m L r. on

religion आधि m L r. that there is no self अनात्म

प्रत्यवेक्षा Buddh r. that there is no spirit अनात्म-

प्रत्यवेक्षा Buddh religious r. दोधिति 1.1 6.11, etc

virtuous r. उपाधि m L , धर्मचिन्तनम् (m L), धर्मचिन्ता

(salit) without r. निर्विचारम् ind , निर्विकल्पम् ind

Panc, निःसङ्गम्, निःसङ्गेन ind R 2.21.12, Bh 4.8.11

out r. and not without r. नैवसंज्ञिनैवसंज्ञिन्नाग्रच्छ .

2 प्रतिबिम्बम् in, Pancat, Tan, etc, प्रतिबिम्बक,

प्रतिबिम्बनम् — प्रतिच्छाया Hariv, Samk, छायम्

(Pan 2.1.22 + 25, 6.2.14) etc (especially after a word

to be taken in the gen) Maish 6.34, छाया IV 5.44.6,

10.121.2, AS 2.8, IV 5.21.8, Prashn, in, etc — अभिस्,

शास् n f — (of fire) प्रतिप्रभा in —

प्रतिमा (in comp after a word meaning ' moon '),

प्रतिमता, प्रतिमत्वम् — प्रतिफलः (L), प्रतिफलत्वम्

(fāv) — (of light) अनुकाशः TS, TS, etc, प्रतीकाशः

AV, Kaus — संक्रान्ति f v — रूपम् (i c f आरारय ई

In, Kathās — धर् f (only L) .

one's own reflection आत्मप्रतिकृति f with 5.2222,

havP (in man) a r. name under particular circumstances

when the action is at its height (Garbhā) रूपम् धार,

asar, etc together with the r. सम्प्रतीकाश mfn AsvGr .

reflexion of the understanding on the soul

बुद्धिच्छाया Sarvad .

(in Gr) reflexive action object containing agent

कर्मकर्तृ m Pan 3.1.62 .

reforming निवर्तनम् W .

refactorily प्रतीपम् ind .

refractoriness n ताम्रतः also ताम्रताः f pl Var.

Rājat, ताम्रत्वम् VarBr3, ताम्र्यम् Naish, tām — ,

शरणि f RV, AV .

refractory adj ताम्र f (आ) tām, (in love) ताम्रशीलम्

talatim, ताम्रारम्भ तालतिम् — प्रतिकूल f (आ) tām, tām, etc,

प्रतिकूलवत् tām, विप्रतिकूल tām, विप्रतीप tām — प्रतीप

f (आ) tām, tām, tām, etc — विलोम f (आ) VarBr3 — विव्रत

tām, AV — प्रत्युद्गामिन् (lit.), r — अप्रगुण tām / . . —

दुर्मन्त्र L — वीडुहर्षिन्, वीतुहर्षिन् BY .

made refractory दुर्मन्त्रित Ch 14.2314 r. speech

प्रतिकूलवचनाम् Panest, प्रतिकूलवादः h r. pen driv-

on back प्रतिषिद्धवाम tak 6. $\frac{1}{19}$, (r.l.) .

to refrain from हा cl. 3 (Athap 25.8) जहाति

in, th, etc to r. from speaking नस् caus वासयति

(अनध्यायं मुमे) .

refrain n उदकः Pan, Kath, 'ankhGr — पुनःपदम्

or , अनुपदम् .

beginning with the refrain पुरस्तादुदक with r 'cont-

beginning a r. पुनः पद (आ or a final r. सोदकम्

'ankhGr having the same r. सोदकं 'ankhGr having vac

as the r. (in a recitation) वाङ्मय

Mid. Laty (in

music) a particular hrupa of a song (recurring as a kind

of refrain) शेरवरः .

the act of refrainin from अप्रवर्तनम् .

refresh to I संतृप् caus संतर्पयति 'r, 'b.

etc , तृप् cl 1 तर्पति caus तर्पयति rarely

तर्पयते 'V, etc , प्रतृप् caus प्रतर्पयति Prācat,

'cusr , अभितृप् caus अभितर्पयति — अभिप्री caus

ar , प्री caus प्रीणयति (प्रापयति 'rich, प्राययति

on) Car — सरसीकृ सरसी करोति Prasanna — आर्द्रिकृ

— शिशिरीकृ शिशिरी करोति Hear — आह्लाद् caus

आह्लादयति 'h, 'aw, 'ajit, etc, प्रह्लाद् caus

प्रह्लादयति, प्रह्लादयते 'h, 'etc, ह्लाद् caus ह्लादयति,

हादयते

Tār, 1.4, 3, etc — हाद् causहादयति Tār² — निर्वा caus निर्वापयति 1.4, etc —ऊर्ज् caus ऊर्जयति 1.4, 1.5 — सुधय 1.5 सुधयति1.5 v.1. स्वधाय) — भू caus भावयति rarelyभावयते 1.5, 1.6, etc — (as the 1.5) पृ cl 2(1.5 31.19) पृणति 1.5, cl 6 (√पृण् 1.5 38.19)पृणति 1.5, cl 2 (1.5 25.4) पिणति 1.5 (also

1.5) 1.5 1.5 .

II अधिहृद्

1.5 6.38.3 — अपस्पृ 1.5 8.

1.5 (C) — अभयन् RV 9.97.35, (chiefly) अव्

cl 1 अगति — आजिन्व् RV 4.45.2 — इषय

nom इषयति, इषयते RV — जिन्व् cl 1 जिन्वति (rarely)

—) IT, AV, VS, Litr 8.1, 'ānkh' 7, प्रजिन्व् प्रजिन्वति,

प्रजिबोति RV — भिष्णज् Hom भिष्णज्यति (— कष्टादि)

RV 10.131.1 — संसेव् संसेवते R — समव्

समवति RV, AV — समाप्यै caus समाप्यायति,

समाप्यायते MarkP.

to refresh again प्रत्यार्द्रिक् to r. by soft breeze

es रोव् cl 1 रोवते (rarely रोवति) P, Kālid,

Pāncat to r. on's self with संतृप् संतृप्णेति, संतृप्यति

(gen) RV, MBh .

to be refreshed निर्व निर्वति MBh, Kāv, etc ,

प्रह्लाद् प्रह्लादते Nir , ह्लाद् cl 1 (Dhātup 2.26)

ह्लादते Nir, MBh to be watered i.e. r. प्रासिच्

pass प्रासिच्यते MBh .

to wish to refresh तृप् caus desid ṣāṅkhGr 1.2

re refreshed अज्ज उच्छ्रसित Mun, Malav. Kathās, Paṇḍ, R

etc, समाश्वासित h, R, प्रत्याश्वासित h, R, R —

अभितृप्त — ह्लादित h, R, etc — गतकृम (अत)

In 7.225, h, R, etc — प्यायित , पीन, समाप्यायित h

— इवत् .

to be refreshed आश्वासनीय Uttarar, संतर्प्य

h, आह्लादनीय Kar .

having refreshed निर्वाय ind .

refreshing प्रह्लादनीय hlit .

refresher n निर्वपयितृ m sak .

containing anything that refreshes रोड m स् in

VS 15.7 one who is refreshed by praise उक्थयधन nfn

RV 8.14.11 .

refreshing ad. संतर्पक

chpr, संतर्पण

Kav,

Susr — प्राणकर f(ई) Cān -- आह्लादक Kathās, ह्लादक

f(इका) PV, AV, ह्लादन

13h, B, Susr, ह्लादिन्

10h, Susr,

etc, प्रह्लादक f(इका) Pitus, प्रह्लादन f(ई) 13h, Kav, Susr

, प्रह्लादिन् 13h, संह्लादिन् 13h, Kav — क्लान्तिच्छिद् —

प्रतिबोधन (ifc) 10h, Susr — आपि PV 7.53.2 —

इगवत् — इषिर — धायस् — महिष्वन्त

PV 7.68.5 — तदाण f(ई) PV 10.64.9 — शंसुधायस्

not refreshing (the gods with sacrifices) ३८४

RV 7.6.3 .

all refreshing सर्वधा III, विश्वजिन्व IV a r.

draught इड IV, इडा, इका RV, AV, AitBr ' f. the

eyes चक्षुर्वर्धनिका ३३ very r. शिशिरतर IV, Cit.

refreshing' (the art of) n संतर्पणम् P (a parti-

cular ceremony performed with a magical mantra Sarva)

तर्पणम् PārGr 3.3.11, Mn 3.70, Yājñ 1.46, Wh 13, etc

(esp. of gods and deceased persons by presenting to them

libations of water) तर्पणम् PārGr 3.3.11, Mn 3.70, Yājñ.

1.46, Wh 13, etc — आश्वासनम् — निर्वीपणम् Yāv, Gusr

— आह्लादनम् R, आह्लादः , ह्लादनम् Yārbh, Yāv c

— प्रत्यलस्थापनम् Car — संम्लहणम् Car — आप्यायनम् n

— अवस् n P — ओदत्ता W 1.48.6, 8.69.2 — धायस्

n RV — निशिति f RV .

means o refreshing कृति f RV, 12 ' r. o'

the gods ' (offerings of water) (part of the Sandhya cere-

mony) देवतर्पणम् ET 409 the r. o the Titris (with wat-

er thrown from the right hand) पितृतर्पणम् n 2.171, etc r.

waters प्रयांसि नदीनाम्.

refreshment n संतर्पणम् , तर्पणम् RV 9.6.4,

RV 18.269 & 275, Car, Tān 2.3.14, Tās, Ucat (ife f आ) —

आश्वासनम् Bālar, Venis, etc — ह्लादनम् Varbh, Varyād,

प्रह्लादनम् (Variv, Susr), प्रह्लादना (Bālar), ह्लादः

f, VarBr, etc — ऊज् f RV, AV, 18, 33, 34, etc —

अवसम् Ved, RV 1.93.4, 119.6, 6.61.1, etc — इड् RV,

इडा, इका RV, AV, AitBr, इरा — इष्, इषि — ऊति

f RV, AV — धासि n RV — पृक्ष् (Hom, wanting) RV —

पृच् f RV 5.74.10 — मयस् n RV, 18, TBr, मयोभवः

Ip3r — वक्षिणम् 6.23.6, वक्षिणा 6.52.15 .

abundance of refreshment ऐरम् any r. सुकथः

f pl IV consisting of r. ऐर- mfn TS 2, Tāṇḍya3r, Corru

on Chp 8.5.3 containing r. स्वधावत् mfn AV 1.1.1 for r.

हादनीय mfn MBh ' granting r. ' इल्लदम् , इरावत्

havin hymns as a cause of r. उक्थवर्धन mfn RV 8.14.11 a

hear of r. ऐरम् one whose milk is a r. इराक्षीर mfn

AV 10.1.6 plenty of r. ऐरम्, ऐरम् possessed of r.

इडावत् mfn relating to r. ऐर- mfn TS 2, Tāṇḍ-

yaṣr, Cor. on Ch'p 8.5.3 rich in refreshments हृदि कावती

RV ^L sight ~~of~~ refreshment तदभोजनम् Pañcat .

to take one's refreshment after another अनुत्प

refreshment-room पानभू Kathās, पानभूमी Pariv.

Kar .

refrigerant adj निर्वपण Car .

application of refrigerants हिमीपचारः Hear .

refrigerator n हिमिशिरोपचारः Hear .

refuge n I शरणम् in, th, etc — शर्मन् n II,

etc — आशरः, उपाशरः Kath — उपाशयः in, thatr,

आश्रयणम् Sveta, TS, etc, शश्रयः (ifc आ) in, th,

etc, परिश्रयः Panc. (3) 1.252, श्रयः, अपाश्रयः,

अभिश्रयः R, प्रतिश्रयः in, निश्रयः L — गति in &

in, F, Katha, Vet 4.20, गतिकम् — नाशम् A, Tr —

परिश्रणम् in, th, etc — ओक्कः, ओक्क n III, IV, in, h,

etc .

II अरणम् in — उपदनः Pan, thatt — उपसरणम्

ChUp — (of men) गोष्ठः (गोष्ठम् L) Sch 14.198 —

नाथार m 10.55.5, नाथ — निवातः L - भरणम्

BhP — निषयः (ifc आ) W — वृषयः n 4.100, Sch,

आश्रय — शय्या (ifc f आ) — सम्प्रक्षः —

आनिष्ठयनम् TUp .

affording refuge शय्यातर mf ३)n HPeris affor

giving secur. r. सुशरण mfn PV, Sch 13.1173, v.l. for

सुशरण , (s i. of Siva) सुशरण्य mfn Sivas a ba

place of r. अप्रपदनम् Br conspicuous of r. अशरणीकृत

mfn VarB (Panc t) restitute of r. ३।२।२७५ mfn D 3.55.65

Das', अशरण mf(आ)n D, Mesh, Sak, etc fin'ing r.

everywhere throughout the universe दशमि mfn VS 10.9

going for r. शारणिक mfn Mb good r. सुरामि n AV grant-

सुरामि

ind secure r. राजसंभय mfn AV, VS having kins for a r.

राजसंभय

अपरायण

अपरायण mfn Panc t having no r. अक्षिप mf(आ)n

अक्षिप mf(आ)n Karand

Karand, देवशर्मि mf(आ)n Karand having the gods as r.

(N. of an old Sage) देवशर्मि m MBh last r. परायणम्

Dr, n, etc not yielding r. अशरण्य mfn Mb, D one

who comes for r. शरणगत mfn 'n, 'th, etc one who has

taken r. with शितवत् mfn 'acc) Kuval, व्यपश्रित mfn

(acc or comp) 'th, 'athas one who is the r. of another

person आश्रयभूत mfn Hit, Nyāyamn, etc one whose r. is

destroyed हताश्रय mfn Bear 13.70 the person to whom

recourse is had for r. अपाश्रयः (place of) r. शरणालयः

'th place of r. शरणम् (ifc f आ) P, etc, आश्रयः

'n, 'is, etc, समाश्रयः (ifc f आ) Kav, Pur, Kathās,

व्यपाश्रयः 'th, P, etc, प्रतिश्रयः 'n, 'th, etc, प्रतिश्रितम्

h, सत्तापश्रयः , नीलायः 1.1.2 , महालयः

सत्तवसति

h, सत्तागारम् Campak, सत्तगृहम्, सत्तसद्वन n सत्तशान्ता

f, सत्तशान्ता Kathas, अशानम् n 1.10, प्रसर्पणम्

सुक्षेति h, Ts, Tr, द्वीपः h, Karand, निपानम्

Jataham the r. of all सर्वगति f h, Pancar, सर्वाशयः

h ' r. of law ' (R. of a preceptor) धर्मशर्मि m

' r. of Rama ' (R. of Vishnu) रमाश्रयः h ' r. of the

29
aitiyas ' (R. of a son of Garuda) दैत्यद्वीपः h ' r. of

the world ' (R. of Kāyana) लोकायनः Hariv ' r. of

virtue ' (F. of a preceptor) धर्मशर्मन n r. with शरणम्

Th, Th, c a secure r. सुगति f Chandom a secure r. for

वेत्तपञ्जरः Hear, Rājat seeking r. from आश्रयण mf(ई) n

Yum, आश्रित mf seeking r. in Brāhmins ब्राह्मणापश्रयः

mf seeking r. with समाश्रितत्वम् (comp) Pancat, शरण्य

mf(आ) n (comp) SankhGr, P, VarBr, etc, संशरणम् (gen)

Kam sought as a r. आश्रित mf athas, Th, Rājat the

state of being a r. आश्रयणीयत्वम् Pach 17.60 taken as a r.

आश्रित mf athas, Th, Rājat taking r. प्रायणम् Th

taking r. in a fortress दुर्गश्रयणम् W taking r. in the

arms (of another) भुजसंश्रयः h taking r. in the Vināyaka

हिमवद्भिरिसंश्रयः taking r. with समाश्रित mfn (acc) SankhGr,

P taking r. with each oth r इतरेतराश्रय mfn ' three-fold

r. ' विशरणम् Buddh ' Buddha, the law, in the monkish'

brotherhood wanting r. अशरण्य mfn P 3.55.65, Pas

without r. गतिहीन mfn W .

to fly to for refuge समाश्रि समाश्रयति, समाश्रयते

in, h, e c to go to for r. व्यपाश्रि व्यपाश्रयति, व्यपाश्रयते

to seek r. in आश्रि आश्रयते to seek

r. in repl: प्रतिसंश्रि प्रतिसंश्रयति to seek r. with

शरणं गम (acc or gen) , समाश्रि समाश्रयति , समाश्रयते

in, sh, etc , प्रपद प्रपद्यते (cp. also प्रपद्यति)(acc)

etc , सनाशतां वृ to take r. आव्ये to be con-

for r. (as a fortress) संश्रयितव्य mfn Pāncat to be

taken r. with समाश्रयणीय mfn Pāncat .

refus n शरणगत n n, h, etc, शरणिक

n n h .

refus v प्रसारणा प्रसारयति r, etc — प्रसारय

प्रसाचक्षते

rs, h, kā, etc — निरस

निरस्यति, निरस्यते ca — निराकृ निराकरोति h, kā,

etc — विहन् विहन्ति h — अपहृ h 1.1.8.4,

अपिहृ h 1.1.7 — निवृत् ca निवर्तयति, निवर्तयते

—अन्ववक्तु *aitrS* — (?) अपियाच *caus* अपियाचयते

AV 12.4.30 — अभिनन्द *with* न) — अवमन *ī*, etc —

आक्षिप आक्षिपति *3.16117, Kāṣṭhī, etc* — नियम

नियच्छते — प्रतिनन्द प्रतिनन्दति *with* न) — प्रतिन

प्रतिनूते *3.16117, Kāṣṭhī, etc* — प्रहनुजा प्रहनुजानाति — संरुध

संरुणद्धि, संरुण्हे *3.16117, Kāṣṭhī, etc* — औरव *cl 1* औरवति *hatup 5.7.*

to refuse anyone अनार्यिह *Kād .*

refuse n करीषः, करीषम् — निर्मजिः Thr — प्रसाश्रयः

Sāṅkhyak, Sch — फैलम् L — श्रयः W — श्रयणम्

BhP .

any refuse पुसम्

Kaus, Susr the r. of a sacr-

ifice हविष्यशक्तम्

atySr the r. of juices (of the

body) रसमलः, रसमलम् removing r. पुरीषावाहः,

पुरीषवाहः

re(ई)n , TS, Kath .

refusal n प्रत्याख्यानम् h, Var, etc — निरासः m.

h, etc, निरासनाम् Kān, Min, ch — प्रसादः Kālid — प्रति-

षेद्यः Srs, Nir, Kālid — भङ्गः Kālid — निवृत्ति —

प्रतिवादः Aitār, Mth, Bh — विमर्दः — विमानम् (m)

आ ( ) usr — विहृति in प्रणयविहृति refusal of a request.

expression of refusal प्रतिषेधोक्ति f Vāryā r. of a

request प्रार्थनाभङ्गः Kān, प्रणयविहृति —, संधारणम्

Car a word of r. अलमर्थवचस n 'is 10.75 .

not to be refused प्रहाराख्यात , Kā, etc — प्रतिषिद्ध

n, l, etc — अस्वीकृत — असम्परिग्रह —

परिहृत AV — आक्षिप्त — Kān — प्रतिशिष्ट —

प्रहृत R — विरोधित — संकट — Vir .

not to be refused अनिरोधित 'is 10.69 , अनिःशस्त .

(10.69) .34.11 not r. away अविहत —

to be refused प्रहाराख्य , Kā, n , निरसनीय

Naish, Sch .

not to be refused उपादेय .

refuser n प्रासारव्यातृ n २७ .

one who refuses आक्षेप्त Kathās .

refuser adj निरासक Naish, Sch — प्रबाधक

(ife) .

not refusing अनपस्पृश AV not r. to be milked (said

of a cow) अनपस्पृश (१.62.10, ११.6.18.11) अनपस्पृश

1(आ), अनुपस्पृश (१.42.10, ११) .

refraining n निरीक्षनम् IV — प्रनाथनम् III —

निष्कार्श f RV 10.1643 .

refutable adj स्वण्डनीय W .

refutation n निरासः n, etc — निराकृति

L, निराक्रिया L — दूषणम् Sarva, Jain, Kap, Chol —

प्रातिषेधनम् ^{परिहरणीयता} _{usr} — उत्तरखण्डनम् — is —

प्रसारयानम् ^{ank} — अपवादः — आदर्शणम् ^r —

उत्तरक्रमः Jatakam — उत्तरपक्षः — उत्तरः Car, Comm on

Nyāyad — भङ्गः Sarvad .

non refutation अखण्डनम् ^r, अनिग्रहः non-r. of

a charge अनुपमर्दनम् (esp. in Nyaya phil) an occasion for

r. निग्रहः (in phil) occasion of non-r. अनिग्रहरथानम्

r. of an argument पक्षाधातः ' r. of another' words ' (1).

of wh) परोक्षतरवृत्तम् r. of : stated argument निदर्शनम्

Sch r. of a view पक्षाधातः a term in the Nyaya philos-

ophy involving r. of argument, detection of error, etc

क०२क०, क०२कम L.

refute vb खण्ड cl 10 खण्डयति — परिहृ परिहरति,

परिहरते निराचष्टे
 Pat, 'Sank — निराचक्ष (samva — दूषय

om दूषयति (ev. also दूषयते) 1.1.183, Katha,

evc — प्रहारया प्रहारयति 'Sank — प्रहाचक्ष प्रहाचक्ष-

ते — हन्मथ, हन्मन्थ हन्मन्थाति Corr

on Bahr — प्रतिबन्ध प्रतिबन्धि 'Sank — प्रतिबु evc प्रतिवाशयति

to wish to refute प्रहारया desid प्रहाचिरञ्ज्यासति

reputed अनुमानित (— तारकादि), विश्वानुमित

— निरस्त for, n, th, c, c, also निरासित — निराकृत

— पशहत Pray — (in law) (१) अवस्थान्दित

L .

reputed in argument आधार्णित f(आ) .

to be reputed निराकर्णाय bank. निराकर्तव्य bank.

प्रसारव्यातव्य bank. प्रसारव्यय , हन्तव्य bank.

भेद

refuting प्रति परिहारक इ(द्वि)का — निराकर्त

bank — पक्षारव्याशिनः प्र — लाक्षणः .

desirous of refuting प्रहारायक्षणाक prayas, ich .

refuting (in argument) n खण्डनम् — परिहरणम्

W — निवारणम् MBh, Hariv, Susr, Pañc, etc .

refuting an argument निक्षेपः .

the being refuted बाधितत्वम् śodantas , (by arguments)

अस्तित्वम् śarvas 2.12 not a in śarvas śarvas . अनिर्वाहः .

remain vb प्रयानी प्रयानयति, प्रयानयते Main, BhP

-- प्रत्युपाधा प्रत्युपाधाते BhP -- प्रविजम्भ प्रविजम्भते Bh 14.1732,

विप्रलम्भ विप्रलम्भते MB (B) 14.1732 -- व्यनह व्यन-

हरति व्यनहरते MBh .

regained adj प्रत्यापन्न Das, BhP .

regaining n प्रातिष्ठानः (ifc) प्रा .

regainin knowledge प्राप्तिज्ञान प्रavad .

regal adj ऐश .

man of the regal tribe राजान्यः प्रा etc r. power

(consisting of three parts, prabhutva. personal pre-eminence

mantra, प्रा counsel and utsaha, energy) शक्ति f Man .

regale. adj कृतानिश्य (आ) 3.2.1, as—

शिव

RV 8.23.13 .

well regaled सुप्रथसु

RV, VS .

regalia n राजलक्षणम्

, राजाभरणम्

regar vs 1 I सम्मन caus सम्मानयति hatt — प्रतिमन

caus प्रतिमानयति h, l, etc — पूज cl 10 (Tharup 39.100)

पूजयति (ep. also पूजयते and cl 1 पूजति) AsvGr,

h, l, etc — उपभूष उपभूषति RV.

इच्छति
1 I इष cl 6 (ep. also इच्छते)

h, l, etc — प्रतीष प्रतीच्छति h, l, etc .

2 I उपैक्ष उपैक्षते — व्यपैक्ष व्यपैक्षते RV, Paeh

— वीक्ष वीक्षते (ep. also) P — ईक्ष cl 1 ईक्षते

सम्प्रतर्क सम्प्रतर्कयति

h, l, etc — विपैक्ष विपैक्षते h, l, etc — निपैक्ष निपैक्षते

(nish etc) Hariv — निरीक्ष निरीक्षते (निरीक्षति)

Var, MBh, Kāv, etc — उदीक्ष उदीक्षते (Pr 14.9.1.1, MBh, in, etc

— उपेक्ष उपेक्षते (rarely Pr) Pāncet — विगण विगणयति

Kāv, Pr — अधिकृ — दश Pr, MBh, Pr, MBh, etc — विलोक

caus विलोकयति MBh, Pr, etc, विलोक MBh, Kāv, etc,

समालोक् समालोकयति MBh, Kāv, etc — उपलक्ष उपलक्षयति,

उपलक्षयते MBh, Kām — परिदृश — प्रचक्ष प्रचक्षते

in, MBh, etc — प्रतिपद् प्रतिपद्यते (amk, Sab — विचिन्त विचि-

विचिन्तयते

न्तयति, MBh, Pr, etc — उपध्य caus उपधारयति MBh, R,

VB, 3rd, etc — उपादा उपादत्ते VB 12 — ऊह cl 1 ऊहति,

ऊहते (7ed औहते) VB, 1st 20.111.10 — परिश्या परि-

श्याति VB, — वर्ण cl 10 (Thatup 15.83) वर्णयति

VB — विचक्ष विचक्षते VB, 4th, 2nd — समवे समवेति

VB — (as a father) (पितृवत्) वीक्ष वीक्षते (sp.

also D) D — (with in difference) उपदृश D 1st .

to regard any one as मन cl 8, 4 (Thatup 30.9, 25.

17) मनुते, मन्यते (sp. als मन्यति) (acc) VB, etc , लक्ष

cl 10 (Thatup 32.5, 31.23) लक्षयति, लक्षयते (acc)

(acc with or without इव) MBh, Hariv, Pur, मन cl 8, 4

(thotup 30.9, 25.47) मनुते मन्यते (ep. also मन्यति)

(acc) म, etc to r. as सम्भू caus सम्भावयति (two acc)

गण, गणयति, गण cl 10 गणयति (ep. also गणयते)

(with double acc) Pash 8.2, Pās, Pāncat, Gīt, Kothas .

विगण विगणयति Pash, Kathās, ज्ञा cl 9 जानाति,

जानीते (with double acc MBh 3.2476) ज्ञ, etc, विज्ञा

विजानाति, विजानीते (two acc) ज्ञ, MBh, etc, बुध्य cl 1

बुध्यति, बोध्यते, cl 4 बुध्यते (ep. also बुध्यति) (with to)

acc) N, Kathās , विद् caus वेदयते rarely वेदयाति) (acc)

Ph, Kā, etc , विद् cl 2 वेत्ति (esp. in 3 pl विद् with

two acc or with acc and nom with इति) Ph, n, Vbh, etc पश

only Pres पश्याति, पश्यते n, VPh, etc , सम्मन सम्मन्यते

(esp. also सम्मन्याति) (acc or two acc) Ph, etc , निमन

(with double acc) Ph, अनुत्कु , अह (with two

acc for one of which may be substituted phrase with इति)

Ph, etc , उपलक्ष उपलक्षयति, उपलक्षयते Ph, I.

उपास् उपास्ते At, V, etc , उपे उपेति Sub, Comm on

vyāram, निर्दिश निर्दिशति (with double acc) n, t,

प्रतर्क प्रतर्कयति (acc) bhatt. संतर्क संतर्कयति (two

acc) bh, प्रतिपद caus प्रतिपादयति (2 acc) Pañcat, (v.l.

प्रतिवदसी for प्रतिपादयसी, सम्प्रतिपद सम्प्रतिपद्यते

(two acc) Tum, प्रपश प्रपशति (ec. also प्रपश्यते) bh,

समनुपश समनुपशति, समनुपश्यते • bh, सम्पश

सम्पशति, सम्पश्यते (two acc) bh, प्रसमीक्ष

प्रसमीक्षते (acc) bh, प्राह (with 2 acc) bh, etc,

विभू caus विभावयति Duval, शङ्कु cl 1 शङ्कुते

(ep. also I (with two acc) Wh, Kay, etc , समवे समवेति

(with इव) to r. as a wonder चित्रय Nom चित्रयति

Chapter 38.63 (top) to r. as fit उपवीक्ष उपवीक्षते

Up to r. as proper उपवीक्ष ~~उपवीक्षते~~ Up to r.

from every side पर्यवेक्ष पर्यवेक्षते Wh to r. ith

attention आयु आदित्यते rarely post P S r. At r. Wh,

'a, etc to r. with reference निवाय (only ind P

निचारया) Wh to r. with spite अभिसंज्वर Wh 5.1615 .

to be regarded as विभू pass of caus विभाव्यते

h, Kav, etc , इष pass इष्यते

h, Prab, Vajñ, 'n, etc,

कथ pass कथ्यते Pāncat, Hi ,etc , चित cl 1

P Ā 10.15 , क्य pass क्यते 'n, 'h, etc , स्मृ

pass स्मर्यते . Āpast, Kās .

regard n 1 आदरः — मानः । in. with, etc. मानम्

— सम्मति — (prob) सूक्ष्णम् .

attracting ~~xxxxxx~~ or exciting regard प्रियकरण

mf(ई)n full of regards आदरैन् mf high great r.

or बहुमानः (with loc of pers or thing rarely with an)

of pers with, kā, etc having r. for सैरक्षणवत् mf (comp)

Car having r. to अनुशीलन mf, अनुवृत्ति f having r. to

ability शक्त्यपेक्ष mf inspiring r. प्रीतिद mf

loss of r. स्नेहच्छेदः Subh, स्नेहभङ्गः av one of whom has

been said कृतादर m (आ)n Kathas r. for सम्भावना

(rarely सम्भावनम्) with, Kar, etc , स्थिति f (loc)

Pancat r. for a friend मित्रप्रतीक्षा with r. for a thing

सत्कारः, सत्काराट् m pl foras showing great r. समाहृत

man whP showing r. आदरणम् treated with great r. सुसभाजित

fn P .

2 I आस्था (with loc) lit, Karh, Kathas. etc — दृष्टि

f L — अनुदर्शनम् — अन्वेषणम् — व्यपेक्षणम् —

प्रतीक्षणम् whP — व्यपेक्षा with, f, etc — उपेक्षा L —

मति f Vir .

2 II अनुकारः AitBr — अन्तरम् — उपरोक्तः Kathas

— उपलपनम् L .

having regard to सापेक्ष mfn (loc or acc with प्रति)

h, E , प्रसीक्ष mf(आ)n (ifc) Pariv having r. to that

तदपेक्ष mfn Gaut r. to अपेक्षा (in comp, rarely

loc) r. to results फलपेक्षा without r. to अनवक्ष्यम्

ind .

to be unworthy of regard उपेक्षणीय mfn 7, Pañ, Corro or

Nyāy, etc to have r. for आरशा आतिष्ठति, आतिष्ठते

h, Sarva, etc , प्रत्यवेष्ट प्रत्यवेक्षते (en.

also प्रत्यवेक्षति) (acc) R , समुदीक्ष समुदीक्षते (acc) to

have r. to अपेष्ट , अवेष्ट Ā in, etc , विवेक्ष

caus विवेक्षयति (acc) Trab to pay r. to व्यपेष्ट

व्यपेक्षते (acc) R, Ragh .

referred to 2 उपात्त — (as) मत n, etc,

(as) सम्मत (nom) R — इष्ट Sak 3.7, Panc

401
1. — वीक्षित VB, etc, ईक्षित, प्रसमीक्षित 402 —

आलोकनीय — समर्थित , विक्र — (as) लक्षित

BhP — (as) परिख्यात .

regarded by the world लोककव्य BhP r. for उपलक्षित

R .

to be regarded 1 I आदरणीय (आ), आतिथ्य,

वन्य

L ;

1 II प्रतिमानयितव्य Mudr .

2 I गण्य (Pan 4.4.84) , अपेक्षणीय - निरीक्ष्य

h, F, BbP, वीक्षणीय Kar, Ka has, वीक्ष्य , वीक्षितव्य

Kathas — प्रेक्ष्य Kathas .

2 II उपलक्षयितव्य h, Gusr , प्रतीक्ष्य h, Rajet ,

प्रतीक्षणीय , प्रहवेक्ष्य h, उपेक्षितव्य h, F, उपेक्ष्य

usr, , āncat, etc , निर्वर्णनीय āk परिगृह्य .

सूक्ष्म

TBr .

to be regarded as 2 I आस्थेय , मन्तव्य (non)

Kar, Kathas, Pancat, विज्ञातव्य VarBrS, विज्ञेय TPrat, etc,

Sh, etc, नैय Sh, Hariv, BbP, मोक्ष्य (nom)

Vedantas, Sh, Sah, etc, (nom) दृष्टव्य Sh, R, निबोद्धव्य

(with nomina) Var, सम्भाव्यः (nom) Pancat, प्रथार्य

(nom) car, लक्ष्य (nom) Sis, Hit, संचिन्त्य

, शङ्कनीय Kasus not to be r. निरपेक्ष्य Bhartr.

rec. din 1 I अदिवृत्त ind p — पुरस्कृत ind Sh, Kar,

etc.

1 II परिग्रह ind V.

regardful of अपेक्षिन mfn very r. दीर्घापेक्षिन mfn

Sh 7.5467 , स्तादर mfn Sh .

regarding अ प्रेक्षिन h, , etc, प्रेक्षितम् - निरीक्षण

life) Sh - चिन्ताकारिन् L - प्रतिचक्षिन् - आश्रित

that, R .

not regarding one's self आत्मनोपेक्ष Ka has r. all thin-

impartial य समदर्शिन् h, , etc r. all things i pasr-

cially समदृश BhP r. with equal eyes तुल्यदर्शिन

BhP 1.5.24 r. with indifferent eyes तुल्यदर्शिन BhP 1.5.24

r. me माम्पश्य AV r. piety धर्मदृश, धर्मदृष्टि

MBh .

regarding n गणना Trab 1. $\frac{2}{21}$, Rajat .306 —

व्यपेक्षा (ifc) — निरीक्षा इक्षणम् in प्रेक्षा

Ph, 7, 207. (often ifc) — विनीक्षणम् Kav, Kathas —

निर्वणनिम् L .

not regarding अवीक्षणम् the r. a group of objects

collectively समष्ट्याभिप्रायः r. as विज्ञानम् (ifc)

Kas on Pan 2.3.17, 6, etc the r. one's self as आत्ममानम्

Pan 3.2.3 .

regardless adj 1 अनपेक्ष, अनवेक्ष, निरपेक्षित

रा) — भिन्नमर्यादि (Can, ttarar), भिन्नमर्यादि (Mark).

2 अनादृत्य in p .

regardless of 1 II निरपेक्ष f(आ) (loc or comp),

अनपेक्षित .

1 II निरनुरोध (loc) tatnāv, निर्मम f(आ) m, f

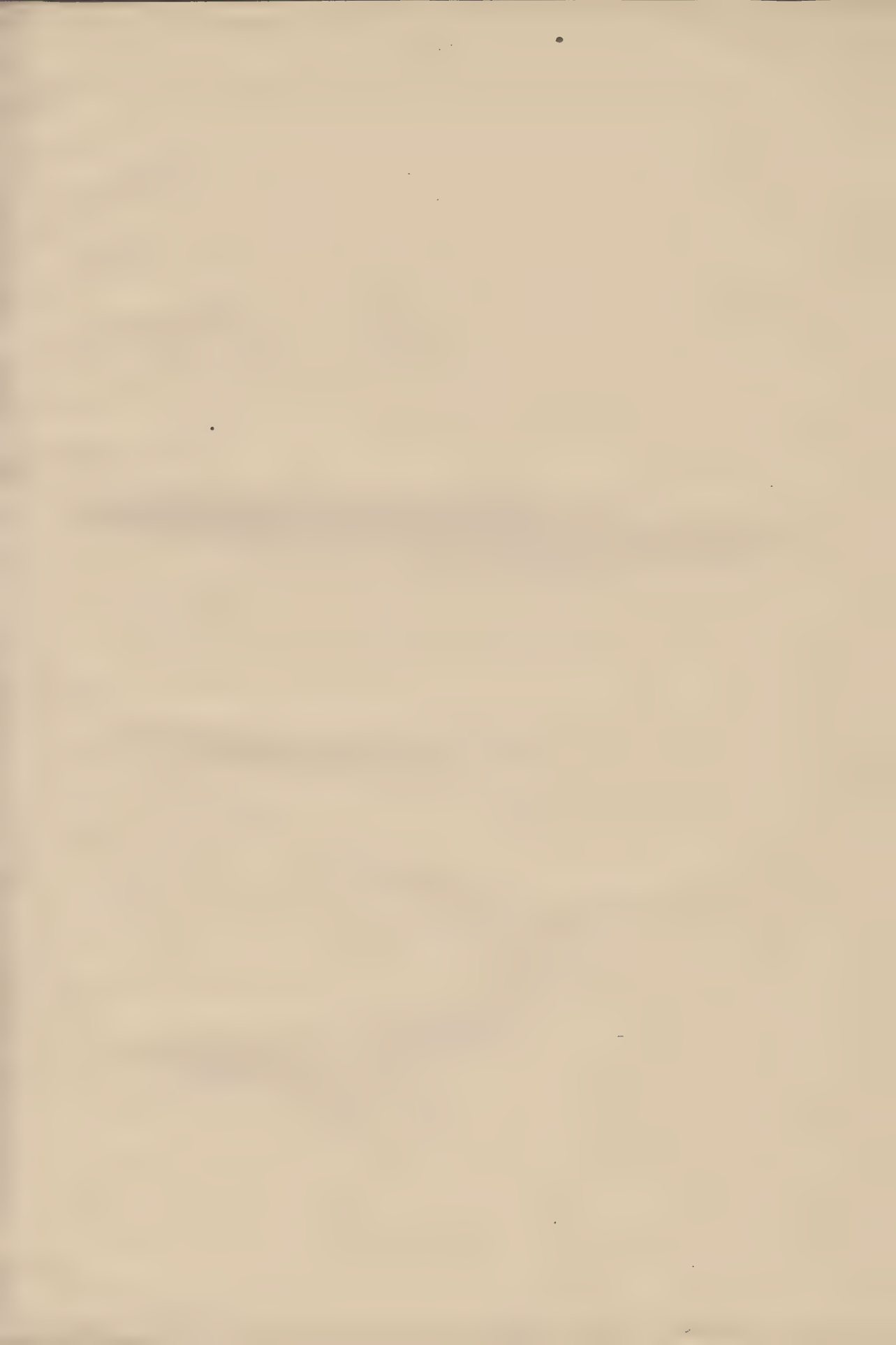
etc, पराङ्मुख f(ई) m, fph, Kay. etc r. of place and time

वैराकाव्यतीत .

recklessly નિરપેક્ષ ind h, las .

recklessness n અનવેક્ષા, અનવેક્ષણમ .

regenerated ac. पुनर्जात इ(आ) th, etc, पुनर्जन्म

Kathas, जन्मान्तरगत lat as 96.50

regenerated by the sacred cord अनुजात .

relating to regeneration पीनभक्ति m^o इ)n .

regent n आधिपः, अधिपति m.

the planetary regent of a caste वर्णनाथः Vastuv

the r. of a Prikāṇa प्रिकानाथः the r. of a Jalpa कल्पाधिकारिन

n the r. of a lunar day तिथिपति m arBr 99.11, तथीशः

the r. of a Nakshatra नक्षत्राधिपः Cat the r. of a Navansaka

नवांशकः ar the r. of an astrological house राशिपः

arBr the r. of a plane under which one is born जन्मपः

VarBr 15.3, जन्माधिपः arBr 34.11, जन्मेशः VarBr 15.3,

VarYoray 4.12, जन्मकनाथः VarYoray 3.15, Sel a r. of a

quarter of the star दिगाधिपः Maish 6.112, (ten inden-

ties with lokapūla) दिवपाति m VarBrS, Hit, दिवपालः

Raj. 4.225, दिक्स्वामिन् m VarBrS r. of a quarter of the

world लोकपालः Br, etc the r. of a weekday (e.g. a planet

the sun, or the moon) वासिरशः L the r. of a year वर्षाधिपः

Ganit, वर्षेशः L r. of eclipse लक्ष्म m VarBrS 3.6

the r. of Pushkara-dvīpa पुष्करः VarBrS r. of the eastern

quarter (i.e. of Indra) पूर्वादिवपाति m, पूर्वादिगेशः L the r.

of the east quarter इन्द्रः m, VarBrS, etc r. of the 5th cycle

of jupiter लेष्ट m VarBrS 8.23 r. of the Nakshatra Citra

लेष्ट m TBr, SāṅkhGr, Santik, VarBrS 98.4 the r.

of the Nakshatra Turvaphalgunī योनि m f (in Br only

m f sometimes योनी) VarBrS the r. of the Nakshatra Svāti an

and the north-west region पवनः Var ' r. of the north-west'

(N. o the god of wind) पश्चिमेन्तरीदेवपति m L the r. of the

planet Mars नवदोक्षेति m L the r. of the planet enuc सितः

VarBrS = शुक्र ' r. of the Western region ' (N. of Varuna)

पश्चिमाश्वपति m Licat , (N. of Varuna) पश्चिमीदेवपति m Gal the

r. presiding over a month मासाधीपः pres. मासाधिपति

n Var .

regicide n राजघातकः aut , राजहत्या .

regimentum n आचारिकम् ^{susr}, आचारः (ifc f आ

Yajn 1.87, etc ^{Susr} .

unwholesome regimen अपचारः .

region n प्रदेशः (ifc f आ) ^{Wh, Har, etc}, प्रदेशम्

Pancad, देशः ^{VS, AitBr, Sr, Cr, etc}, दिश

f, (in general) दिदेशः ^{Hi 1. $\frac{1}{2}$} , दिशस् , दिशा

^{Wh 4.1716, etc. Hariv 2003} — उद्देशः — निदेशिनी —

क्षेत्रम् ^{AV, AV 3.28.3, TS 7, ^{susr}, etc}, Vet — स्थानम्

स्थानः ^{Wh} (^{Wh, VarBr}) — अर्थः ^{Ved} —

of the winds said to be seven) स्कन्धः — हरिः — विषयः

(ifc आ) in, th, etc — भागः Laty, th, etc also भागम्

— लोकः — आशा — भा, AV, TS, R, etc, etc —

ककुभा L — धिष्यम् — भा, Kāv, Dur, etc — आष्टा

L — उपरः L — जनान्तः सु 1. 2. 38, देश — सद्देशिकः

in, Tr — निर्गः L — वसुमती — भा, Kāv, etc — संवत् —

AV — सधस्थम् RV, AV, VS .

(according to the Jains) a worldly region & लोकाकाशः

between two regions उपदिशम् in L, उपदिशा — सर —

blow on the region of the chest वक्षस्तटाघातः 'cloud r.'

(the atmosphere) मेघास्पदम् L conquest of all regions

सर्वदिग्विजयः different r. नानादेशः h, R (prob)

dwelling in fair r. सुवृजन m(आ)n P the east-r. re-

tion पूर्वदिश Pāncas favourable to a warlike expedi-

tion towards all regions सर्वद्वारिन् n VarMoray forest

region वनस्थली Hariv, Valid, वनान्तस्थली Chartr ,

वनपार्श्वः , (a wood) वनान्तः h, Kav, etc , (the

neighbourhood of a wood) वनभू, वनभूमि f Kav from the

regions of the sky दिक्तः in 'Br going into different r

विदिश mfn Kātyār guardian of स्थानपालः Tājñ,

, Tājñ, स्थानरक्षकः having the sky's regions as a

represent (naktar) आशावसस mfn. Wartr Indra's region

वासवी (with or sail दिश Kā an intermediate r.

आशापालः

उपदिश f lord of the regions आशापति m. wish ,

At, TS, 'Br, etc the lower region अधरा the lower r. of

itala वितल्लोकः the lower regions अधोनिलयः middle re-

मध्यदेशः m a particular r. of the gods महामहेश्वरसतनम

a r. abounding in Uumbura trees अद्भुत अद्भुत अद्भुत

L. 1.67 the r. above कृष्णदिश - the r. above the polar

star and inhabited by Bhṛigu and other saints who survive the

destruction of the three lower worlds महर्लोक the r. below

the seven पुरातन the r. called Svar स्वर्लोकः

, Pur a r. inhabited by followers of the Ārya laws आर्यदिशः

Rajast a r. inhabited by the Siddhas सिद्धक्षेत्रम् Kathas, Pur

r. of activity कर्मभूमि the r. of दण्डवि दण्डवि

R 7.81.18 r. of darkness हर्म्यम् (ifc fआ) MW the r. of

ether आकाशचक्रम् Virac the r. of Arvāna निर्वाणधातु

n Vajracch, Karand r. of religious actions (i.e. where such

actions are performed said of Charata-varsha) कर्मभूमि

F H, W, etc the r. of the air मरुद्वर्त्मन R L the r. of the

West सिद्धस्थलम् Pāncar, सिद्धस्थानम् L the r. of the clocks

गण्डदेशः, गण्डपदेशः, गण्डलेखा Panch 7, 10, Kum 7, Vir

16.2, गण्डस्थलम् (i.e. f आ, ई) Vālav, Chartr, Pānc t, etc,

गण्डस्थली Panch 6.72, Amar the r. of the heart हृदयदेशः

r r, हृदयः the r. of the ears श्रवणपथः r. of the

अपिपक्षः TS the second of the seven divisions of the

regions under the earth सुतलम् (2 also सुतलः) R.

'iva's region' (the north-east) ईशानदिश f Heat ,

(the north east) ईशानोच्छ्रः And towards the regions (with

cc) उपआशाः to which r. shall fly का दिशम्

'wind r.' (the quarter from which the

wind blows) वातस्कन्धः R .

register n पञ्जि L — वस्तुनिर्देश: kāyā, kāh —

पदभाजिका .

' letter-register ' (the alphabet) वर्णपाठः Lat

the r. of human actions kept by Yama पञ्जिका L the r. of

human actions (kept by lama) अग्रसंधानी f L .

well registered सुलिखित. ^{refu} / Musr .

regret vb शुच् cl 1 (Dhātup 7.1) शोचति (acc

and op. also शोचति) (acc) MBh, Kāv, etc, अनुशुच् ,

संशुच् संशोचति , समनुशुच् समनुशोचति(acc) ,

शुच् caus शोचयति, शोचयते , Prath, Rajat — प्रत्यनुतप्

caus प्रत्यनुतप्यते , पश्चात् √ तप् — उत्कृष्ट Non-उत्कृष्टते

R, Śis, Bhatt, etc .

to regret caus अनुशुच् अनुशोचते ,

to cause to regret स्मृ caus स्मारयति (rarely स्मरयति)

regret n अनुशयः — अनुशोकः L — अन्याशनम्

L — अरति — , , etc — उत्सुकता, उत्सुकत्वम् L — उद्देशः

h, hach, hancat, etc — औत्सुक्यम् , , hach, etc — तापः

iviyav 18 — पक्कम् — पश्चात्तापः , kav, पश्चाद्भुत्तापः

Hariv — (for a lost object) रणरणम् L — रभसः

— तालसः, तालसा L .

anxious regret उद्वाहनम् L filled with r. अनुत्प

free from r. अनुत्क having no r. अज्ञातानुशय

r. for शुचः f (comp) AV, etc , शुचः pl showing

कृतपश्चात्ताप mfn a state of r. उत्कृता Kathās .

to feel r. पश्चात्तापं ✓ to cause to r. उत्कृत

Nom उत्कयति Sis 1.59 .

regretful a अनुशायिन्, अनुशयवत्, अनुशोचिन् -

पश्चात्समान्वित (r), पश्चात्कृत (r) - शाकुन W -

सोत्सुक f(आ) Kāv, Kathās .

to be regretful पर्यत्सुकी भू ik .

regretfully सरणरणिक्म ind Sukas — रोत्कण्डम्

ind Kir, Apr .

a heroine who regrets the loss of her lover (n dramas)

अनुशयाना .

regretted adj अनुशीचित .

to be regretted अनुशीतव्य .

regretting adj अनुत्तापिन् , अनुश्रितान् , उत्क

उत्कण्ठित , Ras, Vikr, etc, उत्कलित -- उत्सुक

Ragh, Vikr, Sak, etc — (with a priv) पश्चात्तापिन् Yajñ —

साकण्ठ f(आ) Kathās .

not regretting अनुत्क r. a person उत्कण्ठा Meh,

Chartr, Pancat, Amar, etc .

re setting n आयल्लकम् उत्कलिका Amar, Kathan,

Malatim, Ratnav, etc — उर्मि m f L .

re setting: anything उत्कषा h, Chartr, Pancat, Amar,

etc .

regular of सम $f(\text{आ})$ 413, etc — नियत

Gr' , in , th , etc , व्याय $f(\text{आ})$ Lāty , in , th , etc — पश्य

Lāty , Mid . ~~xxxxxx~~

II अनाकुल $f(\text{आ})$ — अनुपूर्व $f(\text{आ})$, अनुपूर्व

$\text{Lāty}'$ — अनुलोम $f(\text{आ})$ — अविकल is 11.10 — ऋतावन्

$f(\text{अरी})$, ऋत्विय RV, AV 3.20.1, 7.72.1, 18, ऋत्वियावत्

RV — चतुरशी $f(\text{आ})$ Gail, Kum 1.12 (Yā 5.2.60) —

रथावर $f(\text{आ})$ — स्वधावत् RV .

any regular throbbing motion सदृशस्पन्दम् , निस्पन्द

coming at r. times क्रतुमत्

19.61, Pandya 14 com-

ing from one's ancestors in r. succession क्रमायात्

following in r. order यथोत्तर VarBrs following in r. order

अभिपूर्व RV, San-
for following in r. succession युक्त

khGr, Var, etc having no r. employment अनियतवृत्ति in r. course

क्रमेण, क्रमात् instr abl ind P, Pancat, Pash, etc in r. manner

क्रमयोगेन instr in Mn, 1.528 in r. order अनुपूर्वम्

in RV, etc अनुपूर्वशः ind, अनुपूर्वेण ind, अनुक्रमविक्रमेण, अनु

क्रमेण, अनुक्रमम् ind, etc, आनुक्रमिक इ(इ-), अभिपूर्वम्

(17, 18r) अभिपूर्वेण (18r) ind , यथोदम् ind 18Gr ,

यथोत्तरम् ind 18Gr, 19, etc , धर्मेणा, धर्मेभिस्, धर्मेणस्परि

in r. succession यथोत्तरम् ind 18Gr, 19, etc , अनुपातम्

ind , यथोदम् ind 18Gr keeping the r. measure अनुत्तरेण

(18a) 18, etc levying r. taxes समकर cinhas not be-

ing in the r. order (a fault in poetry) अवक्रमः the not

coming in r. order अनानुपूर्व्यम् Prat not in r. order

अयथापूर्वम् ind 18Gr not in the r. sense भक्त्या

ind 18Gr not produced in r. order अपरस्परसम्भूत that a r.

accout यथाप्राप्तस्वरः Anup a r. and necessary act नित्यकृत्यम्

lit, नित्यक्रिया a r. and ~~MBh~~ necessary ceremony नित्यकृत्यम्

lit, नित्यक्रिया r. arrangement क्रमः 1.9.1, MBh

1.1, VarBr, etc a r. derivative संस्कृतः MBh r. distribu-

tion व्यवस्थानम् MBh the r. form of an oblation to all creat-

ures बलितन्त्रम् Gobh r. in observances निगतव्रत MBh a r.

occupation for every hour रामरामः MBh r. order क्रमानुसरः

क्रमात्तरः , अनुपरिपाटिक्रमः VarBr , क्रमयोगः in 1.40,

1.6.16.60 r. performance सम्यग्वृत्ति MBh r. progress क्रमः

सत्यम् ॥ ४ ६.९.१०, ॥ Prāt 15.5, Vātyār, etc r. repetition -

ence पर्यायः Vātyār, Lāty, n, etc r. Repetition (of the

vedas etc) संतताभ्यासः r. study (of the vedas etc)

संतताभ्यासः r. succession आनुलोम्यम् L .

to be regular उपपद् , उपपद्यते rarely) उपपद्यति

ऋतय OR ऋतयते (२५६) .

regularity = चतुस्त्रया वा — पारिपात्यम्, पारिपात्ये,

(esp. in the position of words and in gram construction)

प्रक्रमः (ifc इत्) .

regularly निहम् ind IV, etc — क्रमशः ind III, I, Sam-

dhya., etc — न्यायेन, न्यायात् ind — आनुशङ्क ind — अनुशङ्क

ind III, I, etc, श्रुतेन ind IV, V — राधु ind IV, AV.

the foot regularly offered to an iśo नैत्यकम्

having a r. shaped navel अनुपूर्वन्तभि (epithet given to Pu-

śāha) Buddh mayin r. चतुस्त्रयान mfn Paṇ 6.10 r. repeated

नैय mfn s व्युष्टादि r. ārobbhina सततस्पन्दन

mfn Car .

to be regularly done (not occasionally) नैयिक, नैयिक

mfn Mn, MBh, etc .

regulate vb तन्त्रयNom Ā Car 4.1, 6.26 — (as

breath, the voice, the organs of sense, etc.) नियम्, नियच्छते

n, th, to, विनियम् विनियच्छति n, th, etc —

समय समयति

L— अनुविधा — प्रतिकृप् प्रतिकल्पते

IV, सम्प्रकृप् caus सम्प्रकल्पयति Katy .to regulate well

रामनुजास्य समुद्रासि (with राज्यम्,

राज्यतद्दीप्तिम्) MBh, Inscr .

to be well regulated

कृप् 1 1 कल्पते (Pan 8.2.

regulated a नियमित , विनियत शब्द - कल्पित

Yajn - स्थापित - अधिष्ठित - परिमित 37, etc .

not regulated अनियत one who has a m. mind विनियत-

चेतस् MarkD one whose spirit or self is not r. अनियतात्मन्

m r. by place and time देशकालव्यवस्थित a r. rise sounds

through Grāma or musical scale मूर्धना (inc Kār, Pur,

Samcit well r. सुयम f(आ 17, AV, 18 , सुशासित

f(आ Hit .

regulating adj विधायिन् rāyaṇ, rājat, विधान

f(इ) Wait .

regulating (as a rama) n स्थापना .

regulation n संस्थापनम् n, h, etc — स्थापना

Carvak — विधानम् IV, etc, विधानकम् AgP — विधृति f

AV, VS, TBr .

due regulation अनुलोमनम् Susr r. of con ct अनुनयः

' r. of religious actions ' कर्मवर्ती .

regulator n यन्त्र m RV .

one who regulates m सुधातृ mfn PāṇcaBr, YajñBr

regulating the internal feelings (the soul) अन्तर्यामिन्

m SBr 14, MundUp .

rehabilitation of a work

अवधारणा बुद्धि .

rehearse vb पढ़ cl 1 पठति (पठते 1st, etc)

1st, etc — वद caus वादयति in c also वादयते

Deriv — व्याचक्षि व्याचक्षे 1st .

rehearsing to one's self स्वाध्यायः

Swadhyaya, etc.

rei n vb प्रशास्य प्रशास्ति (ep. also 1) (also with

राज्यम्) 1 r, n, sh, etc, सम्प्रशास्य सम्प्रशास्ति (with

राज्यम्) 1 sh — राज्यं कृ — राज्यं निष्पादयति, निष्पादयते

— राज् cl 1 (that p 19.7L) राजति, राजते (see also

राष्ट्रि, राष्ट्र cl 1, etc, राज् cl 1 राजयति, राजयते

At, 1st, विराज् विराजति, विराजते

RV, AV, Pr —

इति cl 2 इति Ted इति RV 1.17, 2.27, etc — नृपक्रिया

कृ caus Hariv, नृपत्वं कृ . Var — पत् cl 4 (Dhātup 26.50)

पत्यते RV .

o reit over सम्राज् om सम्राजति RV 1.27. . संराज्

संराजति (inf संराजितुम् Pan 8.3.24, Sch) (gen) RV,

अभ्यस् अभ्यस्ति RV, AV to r. universally संराज्

संराजति (inf संराजितुम् Pan 8.3.25, Sch) RV .

reign n नक्षिनिभूता Saish 3.94 — प्रतिपत्ति f Cat —

विराजाम् MaitrUp .

the reign of the pious विप्रराज्यम् the r. of the

विप्रराज्यम् .

to be rei ned इक्षितव्य mfn hp .

reigning and इतिन् , इतिान

, AV, VS, SSr.

etc .

attached to the reigning prince माहाराजिक इति Pān

4.2.35 a member of the r. order (which in later times consti-

tuted the second caste क्षत्रियः AV, SSr, AitBr, Kāry'r, n,

etc ifc fआ h, etc the rank of a member of the r. order

क्षत्रम् (gana अर्धर्चादि) AitBr 6.5, r 1.1.5.2, h 3.

9 the rank of a r. prince माहाराज्यम् AitBr ~~the rank of a r. prince~~

the rank of a r. sovereign माहाराज्यम् h r. everywhere

अभिराज् ^{aus} r. monarch मुख्यनृपः मुख्यराज् m

मुख्यराजन् m L a r. prince महाराजः Br, etc a r. queen

महाराज्ञी the little of a r. sovereign महाराज्यम् .

reigning n ईशानम् SvetUp .

'reigning over destiny' (H. of Siva) कालरागिन्

m MBh 13.1162 .

rein vb उद्यम् उद्यच्छति

to rein in समुद्यम् समुद्यच्छति MBh .

rain n रश्मि

n (exceptionally f) etc —

रश्मा — रश्मिन् (ifc) = रश्मि — पग्रहः

(ifc f आ) Kathin, etc , प्रग्रहः , प्रग्रहणः —

अभीषु n 7.818 — वल्गा Mricch, Parat — कशा

(Main 1.11, in 2.19) 'Sis' — किशः Main 1.5

— पत्ययनम् Year — यन्त्रम् in, etc — यमः RV 5.61.12 —

रक्षाणी L — संदायः Variv reins कवि, कवी

( ) कवि, कविकम् L, कवियः, कवियम्, कवीयः,

कवीयम् .

guiding the reins

प्रग्रहिन्

mfn RV

having (beau-tiful l' r. समदमोशु

mfn RV

having gold r. हिरव्याभीशु mfn

RV having no r.

अरश्मन्

m (

(low pl आनः) mfn RV 9.97.

20 having slokas for r.श्लोकयन्त्र mfn (according to some)having straight r.

(as a chariot)

ऋजुरश्मि mfn AV 4.29.7having strong r.वृषरश्मि mfnhaving well guided r.यतरश्मि

mfn RV

having well held r.यतरश्मि

mfn RV

(prob) seizing the r. (with the teeth, sai of restiv or

run away horse)

स्युमश्वम्

mfn RV

without r.अरश्मिक्

m/n AsvGr .

one who grasps the reins सूत्रसंग्रहः . L one who holds

the r. सूत्रसंग्रहः L one who wishes for r. इष्टरश्मि m/n

1.122.12 .

being reined in निरुद्धयमान .

reiterate vb अनुवच .

reiterate adj पुनरुक्त f(आ) h, f, etc

आमेडित परिगुणित BLF प्रत्यय (आ)

Hariv, Kathas . ~~frequently~~

frequently reiterated पौनः पुनिक op r. study

गुणनम् sal, गुणनी L, गुणनिका sis 2.75 ,

गुणनीयः w, गुणनिका .

to be reiterated अनुवाक्य obh .

reiteration (in Gr) n आम्नेडित्म् pān, ārat etc

— गुणनिका Sis 2.75, गुणनी — समभिहारः pān,

Sis .

having 4 reiterations (a stone) चतुष्परयम् nfn

Wait 40 reiteration of words in sound आम्नेडनम्

tedious r. चर्वित-चर्वणम् 7.5.30, pān 3.1.15, āradh .

reject vb I परास्, परास्यति ३५, etc — व्युदस-

व्युदस्यति ३५, ३५, etc, पर्युदस् पर्युदस्यति ३५ —

निरस् निरस्यति, निरस्यते ३५ — अपाकृ ३५,

etc, (an opinion) अपाकृ, पराकृ पराकरोति

Pan 1.3.7, निराकृ निराकरोति ३५, ३५, etc, वान्तीकृ

वान्तीकरोति ३५ — प्रतिक्षिप् प्रतिक्षिपति ३५, ३५, etc,

उत्क्षिप् उत्क्षिपति, उत्क्षिपते ३५ — निर्धू निर्धूनीति,

निर्धूनुते ३५, ३५, etc, विनिर्धू (only in

विनिर्धूय) वार, व्यवधू व्यवधुनीति, व्यवधुनुते

व्यवधूनीति, व्यवधूनुते MBh — प्रत्याख्या प्रत्याख्याति

Br, etc — प्रत्यादिश् प्रत्यादिशति MBh, Kav — प्रत्याचक्ष्

प्रत्याचक्षते BrS, MBh, Kav, etc, परिचक्ष् परिचक्षे Br,

Br, MBh, निराचक्ष् निराचक्षे Sarvad — परित्यज्

परित्यजति (परित्यजते Br, Marka) Br, etc —

विमृज् विमृजति Br, MBh, etc — निर्णुद् निर्णुदति

AV, AitBr, MBh, etc .

II अपवृज् RV 5.32.6, etc — अपव्यध् —

अभ्यवमन् अभ्यवमन्यते Br 4.249 — परावृज् परावृणक्ति

RV — प्रतिनन्द् प्रतिनन्दति (stih न) — प्रतिहर्ग

प्रतिहर्यति, प्रतिहर्यते AV — प्रत्यनुज्ञा प्रत्यनुजानाति

R — विदाश् विदाशति RV 7.19.9 — शास् cl 2 (Phatup

24.67) शास्ति (ed ind ep also शास्ते, शासते, शासति)

RV 10.32.4 .

to wish to reject हा desid जिहासति rab .

III व्युष् cl 10 व्योषयति Phatup 32.92 .

rejected adj I परास्त Sah — पर्युस्त

Full on in 3.280 — निरस्त / ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ ¹³²⁵ ¹³²⁶ ¹³²⁷ ¹³²⁸ ¹³²⁹ ¹³³⁰ ¹³³¹ ¹³³² ¹³³³ ¹³³⁴ ¹³³⁵

Wh, Kar, etc — प्रतिकृष्ट L — प्रत्युदित Wh, Sch — प्रत्युद

R — यातगाम, यातयामन् Wh, Gr, Th, etc — विष्कम्भित

Pāncat — विहत WhP — व्यपविष्ट Wh .

rejected after being tested शिदमुक्त W r. by

बहिष्कृत (obl. or con.) n, Wh, etc losing the clothes

of one who is r. अवधूतवेष WhP .

to be rejected निरसनीय Haish, Wh, प्रतिविधेय

Vān, अग्राह्य, हेय, Vān, Kāshān, etc, प्रतिषेध्य

Ret, प्रत्यामातव्य WhP .

not to be rejected अनपक्षेप्य Maitr' to be r.to

आक्षेप्य Kāvyaḍ .

having rejected निरस्य MBh, etc .

rejecting अवधूय ind p MBh, etc .

rejecting adj निरसन f(इ) 'is, 'us, 'ur —

प्रत्याख्यायिन — निराकरिष्णु — अपावृत्त .

rejecting an act of lo and अवधूतप्राणिपात f(आ)

itr. rejecting the breast स्तनद्वेषिन Suje .

rejection n अलधूतम् 4.352, Hariv 4717 —

प्रतिहरणम् — निहारणम् Kāśhāś .

rejection n निरासः n, Mb, etc — व्युदासः.

śh, Kāśh — निराकृतिः , निकृतिः i — प्रत्याख्यानम्

śh, Kāv, etc — प्रत्यादेशः Kāśh — प्रतीषेधनम् Kāśh —

परिहरणीयता 'is — भङ्गः Kāśh — व्यावृत्तिः —

Kāvād, Śāh — विसर्गः Mn, Mb, etc — आपनम् L, आपन-

परिचक्षा
प्र — प्रतिवादः

litār, m, h — विमर्दः

the rejection of a Krit af-fix कृलोपः

rejoice vb I प्रहृष प्रहृष्यति h, Kar, etc, हृष्

cl 4 हृष्यति op. also हृष्यते) ParGr, m, h, etc —

संहृष् संहृष्यति h, Kar, etc, सम्प्रहृष् caus सम्प्रहृष्यति

anldh, h, etc, प्रतिहृष् caus प्रतिहृष्यति — उद्धृष्

uod उद्धृष्यते, उद्धृष् caus उद्धृष्यति

10.103.10, AV 5.20.8 — हृष् caus हृषयति, हृषयते

MBh — प्रह्लाद् प्रह्लादते Kir, ह्लाद् cl 1 (Thātup 2.26)

ह्लादते MBh — मुद् cl 1 (Thātup 2.15) मोदते

(मोदति) MBh, etc, अनुमुद्, सम्परिमुद्, सम्परिमोदते

Variv — आनन्द आनन्दति Sic, Shatt, नन्द cl 1 (Thātup

2.30) नन्दति or. also नन्दते MBh, etc, विनन्द

विनन्दति, विनन्दते MBh, समानन्द caus समानन्दयति Subh

सुख् cl 10, 4 (Thātup 35.75. 2.11) सुखयति, सुखयति

MBh, Kāv, etc — रज्ज् or रज् caus रजयति (only AV) an

रञ्जयति, रञ्जयते   Vaitrli, An, etc .

II अभिसंनु   I IV - कथ्   caus कथयति   2.

3.9.9 — परिबृध् caus परिवर्धयति, परिवर्धयते   Hariv —

मण् caus मणयति   (ep. also मणयते) L —

मद् cl 4 मद्यति   (ep. also मद्यते   Ved also 1 मदति

मद्यते) P, etc , मद् caus मद्यते, माद्यते

IV, 9, Kaus — मद्राय Tom मद्रायते   लोहितदि — मन्द्

cl 1 (Chatap 2.12) मन्दते   (Ved also मन्दति) P, etc ,

IV — मर् महते महयते   RV 3.52.6. 6.17.2 — मृड्

cl 6 (Dhātup 28.38) मृडति (मृळति) cl 9 मृड्नाति

(31.11) cl 10 मृडयति (मृळयति) मृड्यते, मृळयति

(32.11), 3rd - रण् रन् cl 1,4 रणति, रव्यति

रण् Hom रण्वति 3rd - वृध् A in 1st, etc .

III दिव् cl 1 दीव्यति, दीव्यते - युह् cl 1 सुह्यति

Dhātup 26.21 .

eat and rejoice ! (continued eating and rejoicing)

स्वादतमोदता - मयूरव्यंसकादि to r. again प्रतिसंहर्ष

प्रतिसंहर्षति 3rd to r. at आभिनन्द, रम् cl 1 A ,

etc , प्रतिमुद् प्रतिमोदते (rarel प्रतिमोदति) (with

acc rarely pan) R, cc , प्रीयाय om प्रीयायते (acc)

h , पन् caus पनयते . सम्मद् सम्मदति,

सम्मदते RV,VS सम्मन्द सम्मन्दते RV 8.12.15 to r.

realt प्रमुद् प्रमोदते M,etc to r. realt सम्प्रहृष

सम्प्रहृष्यति, सम्प्रहृष्यते M,Key,etc to r. in निरण्

(only निरण्ययस्) Instr) R 1.112.18 to r. in the respect

om हृष cl 1 हृषति, हृषित RV to r. over अनुमद्

M,etc to r. over सम्मद् सम्मदति, सम्मदते

to r. with समभिनन्द समभिनन्दति to r. with

संतुष caus संतोषयति , सम्मद सम्मदति, सम्मदते

(instr) RV .

to cause to rejoice प्रहृष caus प्रहृषयति

to cause to rejoice, B, etc , परिहृष caus परिहृषयति MBh, Hariv ,

अभिविनोद caus अभिविनोदयति h 12.898 .

exceedingly — आह्लादित, प्रह्लादित

MBh, R —

आनन्दित (आ) MBh, etc — प्रमोदित — हृष्ट

Mh, MBh, etc — जातहृष

exceedingly rejoiced परमप्रीत B, परमसंहृष्ट

excessively r. सम्प्रहृष्ट MBh, R, etc r. it by poets विप्रानु-

मोदित MBh, R r. in heart हृष्टचित्त (Text),

हृष्टचेतन (B), हृष्टचेतस् (R), हृष्टमनस् (Pāṇini),

हृष्टमानस (MBh) r. with समभिनिन्दित Kathās .

to be rejoiced रञ्जनीय Kathās to be r. रञ्जनीय

Carvad , रन्ताय Iriceh , मोक्षीय Kathip , संरञ्जनीय

ivya.

having rejoiced at अभिनन्द्य ind p .

' rejoicing in clouds ' (a peacock) मेघानन्दिन्

m L ' r. the gods ' (N. of one Indra's doorkeepers)

देवानन्दिन् m L .

rejoicing ad. आनन्दक (आ) vis, var, nandin

h, kav, नन्दन (आ) h, var, panc, नन्दक L,

नन्दन्त (इ) — सम्प्रहृष्ट h, etc, हर्षिन्

— मोदमान Chip, मोदयत्, मुदावत् h,

उन्मुदित h, मोदिन् Wairip — सोल्लास — रञ्जित

(इ) (12c) vis — रम (only 12c) — कारिन् h

— विपन्यु h — मन्दयत् (अन्ती) — तीलायित h, ar

— विकुर्वाण L.

greatly rejoicing माहिवृध् 7.11.10 st अभिनन्दिन्

r. friend मन्द्यत्सख r. greatly सम्प्रहर्षित्

rejoice r. in मुदित (instr or comp) क्ख, खव, etc r.

in सप्रेमन् (loc) Rajat r. in darkness. darkness r. in तमोवृध्

1.104.1 r. in lightning विद्युन्महस् 5.54.1 r. in on

self आत्माराम etc, etc, (not in the exterior world)

अन्तराराम etc r. in religious austerity तपोरत्

1.34.3, तपोरत्ति 1.1038 r. in service सेवाभिरत्

Var3r r. in that तदोक्तस् RV 1.15.1, 1.5.7, 4.9.6,

7.29 r. in the aruts मरुद्वृध् RV, Var3r r. in the

so. आत्मानन्द / rish'p r. in the supreme spirit आत्मरति

ris p r. in the ind मरुद्वध PV, SankhSr r. men

मन्दद्वोर / r. the world जगदानन्द

rejoicing n आमोदनम् (r. of one of the 8

Sāṅkhya perfections प्रमोदमानम् Sāṅkhyak, 7ch, प्रमोदमाना

Tattvas .~~xxxxxx~~

any great rejoicing महोत्सव. (ifc fआ) 7ch, 7av, etc

' bad r. ' (. . . on of 'hritarachtre) दुष्प्रहर्ष.

praise of anī r. उक्थामदम् AY 5.2 .3, litTr, Kath, Tir,

litTr ' r. at Trishna's birthday ' (. of Śiva) कृष्णाष्टमिस्त्र
तः

AY 12.1 .340 ' r. in the reins ' (a peacock) वर्षामदः

' r. in the rumbling of clouds ' (a peacock) मेघनादानुत्तासकः

मेघनादानुत्तासिन् m 7 spring rejoicings तसन्तोत्सवः

Śak, Kathas .

to join in rejoicing अनुमुदः AY 1.1.1A, etc .

rejoin vb अनुगृह्णन्ति .

rejoinder n प्रत्युत्तरम् ^{pances, etc. rab, etc.} उत्तरात्तरम् .

उत्तरम् (in law) — प्रतिवादः — प्रतिभाषा L

— पक्षः (i.e. आ or इ) L .

rejoinder प्रतिवादिन् .

rekindle vb प्रतिसमिन्ध प्रतिसमिन्धे

Pr .

rekindling of the household fire पुनःसंधानम् Sanskrit

relocated into the old (bar) way of life प्रसवशित

mfn MBh, Nār, Sch .

relate vb I वर्ण

cl 10 (hārup 35.83) वर्णयति

MBh, Nār, etc, उपवर्ण उपवर्णयति

MBh, Nār, etc — कीर्त

cl 10 कीर्तयति (rarely कीर्तयते), परिकीर्त

परिकीर्तयति

Grī, Mb, MBh, etc, कथ

cl 10 (ep. als

) कथयति (-ते) (with acc of the thing or person spoken

about) n, h, 'ak, etc, कथापय caus कथापयन्ति — श्रु

caus श्रावयति (en. also श्रावयेते) n, h, etc — निविद

निविद caus निवेदयति, निवेदयेते with caus n or loc

) n, h, 'ak, etc, अभिविद caus अभिवेदयति, प्रविद

caus प्रवेदयति, प्रवेदयेते n, h — उदाह उदा-

हरति — उपारब्ध्या caus उपारब्धयति, व्याख्या व्याख्याति

n, h, 'ak, etc, रब्ध्या caus रब्धयति in S. 101, h, 3, Pāṇini

Kathas — प्रतिभाष प्रतिभाषते (en. also प्रतिभाषति) n, h,

n, h, 'ak, etc — शंस caus शंसति n, h, etc — आचक्ष आचक्षे

19 7, car, etc — प्रबू प्रबूवीति, प्रबूते (with acc)

acc, hatt) b, lar, etc — गद cl 1 गदति cl 1 .P,

etc, परिगद (only inf परिगदितुम्) cl 2.75 .

II अभिसंविद I acc 2.6 (Comm) — गृ cl 9

गुणाति, गृणीते acc 1.4.9, sanit 1.4.1 — परिचक्ष

परिचष्टे h, प्रचक्ष प्रचष्टे acc, Rech — प्रतिप्रवच

(only of प्रतिप्रोवाच acc in p प्रतिप्रोवाच) acc, Re — प्रसाह

(only of प्रसाह) (acc) Re — प्रसादिश प्रसादिशति

(acc) Re — प्रसाह प्रसाहरति acc — प्राप्

caus प्रापयति, प्रापयते h, h, e c — वृत् caus

वर्तयति h, h, e c — संहृ संहृयते h, h, e c — सम्प्र-
सिद्धयति

तिविद् caus सम्प्रतिवेदयति h .

to relate after अनुकीर्ति , (some one or something else)

अनुकश to r. anything to कू cl 2 (hatur 24.35)

वेदीती, वृते (either intrans or with acc of pers or thing)

or with acc of thing and acc, dat, gen or loc of persons) t

r. anything to anyone संभृ caus संभ्रावयति (acc)

(acc or dat) Yajñ or r. prvut (with कथाम)

to r. at full or comprehensiv 1- सम्प्रवच सम्प्रवक्ति

n, etc to r. fully संकीर्ति संकीर्तयति 10h, 10ā, etc ,

समाभिकीर्ति , समारव्या समारव्याति 10h, 10ā, etc,

संकथ संकथयति 10h, 10ā , समानक्ष समानक्षे

10h, 10ā , संचक्ष संचक्षे 10h to r. in metrical lan-

संगी गी गायति rarely गायते 10h, 10ā, etc to r.

सम्परिश्रयाति

in full सम्परिश्रया (10h to r. to समुद्दिश समुद्दिशति.

to relate to परिसमाप् pass परिसमाप्यते (loc or

प्रति) Pat .

relat adj 1 संकाशित , काशित in 7.157

— गादित h, etc — व्याख्यात r, etc — भाषित āncat,

Yet, it — प्रवर्तित — समाहत .

as much as related यावदादिष्ट 'sankhār' completely r.

समाख्यात h, sankhyak difficult to be r. दुर्निवेद्य

fit to be r. कथं as fully r. समाख्यात h, sankh-

not having r. about उदाख्यात ind p r. after (something

els 1 अनुकाशित in 6.2.190, h .

2 सम्बन्धिने n, h, etc, अनुबन्धक (देका),

— सन्नन्धु ^{RV, AV, etc} — संयुक्त ^{RV, AV, etc} — सम्बन्धिन —

संयुक्त ^{RV 1.2} — संयुज ^{RV, AV, etc} — मुज्य ^{RV, AV, etc}

— सजात ^{f(आ)}, जाय ^{etc RV 1.8.3.} — विजामन्,

विजामि ^{RV 10.69.12, (prob)}, जामि — सगन्ध

'ak (in Prākṛit) — आप्त ^{RV, AV, etc} — अन्तर

f(आ) — अन्तरङ्ग .

not related असंनन्ध ^{RV 1.162}, असंनन्ध

RV 2.12, etc, असन्नन्धु ^{RV 2.23, AV}, आहाति ^{RV, AV},

आजामि ^{RV}, दूरविभिन्न ^W .

being in some degree related to सम्बन्धयमानक (ifc)

belonging to a family closely सहितकुलीन p r, col closely

r. प्रसासना Apast, 1.2, सनीड p, 1.2, सनीड p,

सुनन्वु p, 1.2, Thartr distantly r. समानोदक in 9.1.17.

Will, col, p, 1.2, 286 distantly r. to स्वजनगन्धिन (gen)

under mutually r. व्यपेक्षित nearly r. संसृष्ट p, 1.2, deriv

not r. by blood असजात p, 5.22 r. by blood अपिव्रत

p, 1.2, Kātyā'r r. by name प्रतिनामन f(म्नी) p, 1.2, r. by

Samudra सामुद्र r. in general जागम r.

more distantly than a sapinda असपिण्ड h, t̄ān, etc r. to

अनुबन्ध , सान्वय n 1.19, etc , सगेत्र (son or

con r, t̄ant, etc r. to another परसम्बन्धिन , अन्यबन्धु

मद्वय

Ap'r r. to me मद्वर्गीणि, मद्वर्गीय, | Siddh r. to some

सौमजामि RV r. the gods देवबन्धु RV .

to be related आरुयेय h, t̄ān 3.43, etc , रुयाप्य

h 3.12406 , निवेय h, t̄ān , 1000 , प्रतिदशनीय I.

deserving to ~~xxx~~ be related कीर्तन्य h caused to

be r. प्रस्तावित Mālatim .

— कथनम्

relating (the act of) ऐतिहासिकः (Historical, Historic, etc.)

उदाहरणम् गदानम्
car, c c — कथनम् (part, part, Vitr — ~~उदाहरणम्~~ Aitār 5.1.2)

5.

relating anything high in fact he did not happened अभूता-

हरणम्   'ah, Basar', etc. r. only half (as to the end of a

story) अर्थकथनम् enis / v.l. अर्थकथित 'half' related

r. to लक्षणम् (ifc) , आधारः ifc , समाश्रयः

(ifc) (ifc f आ) , संश्रयः (ifc) , निबन्धनम्

(विलोप), भावः (विरोध), परिसमाप्ति १

(or or प्रति) rat the state of being immediately related

समवेतत्वम् MW .

relating adj कथक antis, कथयान(en. rr c

n) in 3.2901 — कीर्तयतं — आख्यायिन in 7.222, 223

निवेदक f (इका) — उदाहरिन — शंसिन

(only ifc) Mariv, Kāy, Ka-las, etc .

relating facts अर्थनादिन repeated r. repeated उद्धारः

Mit .

mutually relating अन्योन्यसापेक्ष r. or relation to

every one सर्वजनीन related r. to सम्बन्धिन (pan comp)

n, l, etc , सम्बद्ध (instr comp) n, l, etc , सम्बन्धक

, निबद्ध , Deriv , विषयक (ifc) Siddh, Vyaas,

विषय (ifc) , वैषयिक (ifc) (comp) Car .

गत , (?) गतक ifc 8.4669 , गामिन ifc (pan)

2.2.21, Part 1) 8.46, 8.46.1 , ग ifc (आ) only ifc

8.6.70.59, 8.7, etc , अनुगतिक pan , निष्ठ (usually ifc)

h, etc , सांख्यत h, h, etc , सांख्यत h, h, etc , सांख्यत

h, etc , समाश्रित h, h, etc , समाश्रित h, h, etc , समाश्रित

आश्रयण (h) h, अर्थीय h, संयुक्त (h)

h, h, etc , योगिन h, h, etc , संयुक्त

(h) in 2.2 , संहित h, पुष्पिन h, 8.87 , कृत

h, 8.87 , कृतलक्षण (in h) (आ) h, 13.16.22, h, etc

501 , समासकत (loc) h r. to all r. s विश्वदेव्य

h, विश्वदेव्यावत, h, etc h r. to a h, h, etc नक्षत्राप्रय

h, r. to an oblation of the appointment of a priest प्रवृत्त-

Santhir r. to a water-offering जलप्रदानिकं with 1. 42. (

पर्वने) r. to chil birth वैजन्नन r. to / i.e. con-

itted against) the three headed Trisvarupa (a murder)

श्री शीर्ष (अ) h 5.335 r. to Gayatri गायत्रिकन्दस

AV 1.48.1, with 2.3.1, etc r. to Hara or Har हार

f(ई) Salac r. to Har i.e. Vishnu हार r. to / how

much more (Kimutr) कमुतिक only in con r. to

Indra पौरदर f(ई) h, Kāv, etc r. to marva मौर्व

f(ई) Gr'ra, n, Bh r. to akshatras नक्षत्रिय 11, 12, etc

r. to nishat नैश, नैशिक f(ई) n, jān, h, ā, etc

r. to Nivana नैवाणिक f(ई) Vāraṇḍ r. to Nishat

ha नैषक f(ई) r. to Pāṇini पाणिनीय r. to Pāṇa-

hansa (s v) पारमहंस f(ई) h, पारमहंस्य Dep r. to

Pāṭhaliputa पाटलिपुत्रक f(इका) Pāṇ 4.2.12, Tob r. to

Prajapati प्राजापत्य f(आ) M, etc, प्राजापत f(ई) ३

माहिष्यादि r. to Prakriti or the original element प्राकृतिक

f(ई) Sāṇḍyk, Pur, Tat was r. to rakta-pitta रक्तपित्त,

रक्तपित्तिक r. to pura कुरिय f(आ) r.

Santhar r. to Pudras रुद्रिय f(आ) Santhar r. to

Samans साम्न f(इ) Samans r. to Sayana सामणीय

r. to Shana स्कान्द Samad r. to Samad माधव f(इ)

(f(आ) only in Samad (Samad) तनुः Pan 4.4.129, etc)

Samiv, Samiv, Samiv r. to Samiv ^{१११} Samiv f(इ) Samiv r.

to Samat तन्निमित्त f(आ) 2.64.5 r. to the Samas collect-

ively Samad f(आ) Samad the Samikas बाहीक g

Samad r. to the Samas भारत f(इ) Samad, etc

r. to the Samas ^{१११} Samas f(इ) Samas, etc r.

Suparna सौपर्ण f(ई) At, etc, सौपर्ण After (v.l.) r.

to the body शरीरिक् r. the the Brahmins ब्राह्म In,

At, etc (often v.l.) ब्राह्म r. to the city of Tray-lo ish

प्राग्ज्योतिष MEH r. to the Darvas दार्वक् f(इक्) Pan 4.2.12

Var 1. on the day of full moon in the month Thaluna फाल्गुनिक्

Pan 4.2.23 r. to the fig-umbere दैगम्बर (ई) r. to

the disciples of Panini living in the east पूर्वपाणिनीय pan

6.2.104, Sch r. to the falling of leaves पर्णशय r. to

the five senses and the anas षाड्गर्गिक् r. to the fruit

bearing seasons of Asvattha tree आश्वत्थ, आश्वत्थि, आश्व-

शिवक f(gana गौरादि Pan 1.1.11) Conn on Pan

r. to the Godana ceremony गौदानिक महानाभ्यादि AsvGr 3.

8.6 r. to (the god) Arishna वासुदेव f(ई) UrisU p r.

to the gods त्रैदाशिक n 2.58, त्रैदशक Fest 3.1.10 r.

to the Lauchubha jewel कौस्तुभीय Salar r. to the Kiratas

कैरात

r. to the leg जाङ्घिक r. to the

Illustration of a house वास्तुसंशमनीय r. to the man lion

नारसिंह

f(ई) , Harivansh r. to the month of Chaitra

११ नैशाख f(ई) SankhSr r. to the Virukta नैऋत

११ श्रमगयनादि, नैऋतिक उव्यादि r. to the

११ Visaces पेशाव f(ई) Gr, n, etc, पेशाविक f(ई),

११ पेशाविक f(ई) r. to the Pitris पितृय f(आ) ३१,

, etc, ११ पेशाव f(ई) Gr, n, etc, पेशाविक f(ई) ३१

११ पेशाव f(ई) SankhSr r. to the Nakshas and Grues

राक्षससुर f(ई) देवसुरादि r. to the release of a

planet (from eclipse) ११ मीक्षिक Sargas r. to be fishi

११ Vama-dove जामदेव f(ई) ३१ r. to the Sādhya

साधय sa, dh r. to the Sānan Vairāja वैराज

sa, dh, sa, dh r. to the Sānan Vairāja वैराज

sa, dh r. to the Sāna-Veda सामवेदिक sa, dh r. to the Sāna-Veda

r. to the slayer of a akshas राक्षोघ्न f(ई) 13. Ait. Br.

etc r. to the supreme god ("brahman") पारमेश्वर h, Variv.

Pur r. to the Tantras तान्त्र f(ई) r. to the tree

sa, dh sa, dh r. to the 3 Ganas त्रैगुणिक

r. to 3 (rāsi) numbers त्रैराशिक sa, dh r. to the 3 Ganas

r. to the Trishtubh metre त्रैष्टुभ् f(ई) (- हस्तादि)

5.29.6, etc r. to the Vedāṅgas collectively सर्वविज्ञान

f(आ) r. to the Yajur-veda याजुर्वेदिक, याजुर्वेदिक Kāty'r.

for, याजुष f(ई) r. to the Yajur याजुष f(ई)

TBr r. to the Vājasaneyā वाजसनेयक BrS, Br'r'r, (said of

Śiva and Viṣṇu) वाजसन f(ई) Brh, 1, 2, 3 r. to Varuṇ

प्राचेतस r. to Varuṇi i.e. Varuṇ वाङ्मण f(ई)

Brh r. to Kātsyāyana वात्स्यायन f(ई) Cat r. o ibhishana

वैभीषण Kāv r. to Vimsa वैमद f(ई) Br'r, Br'r'r r.

to Virāṭa (kin of the Kātsyās) वैराट Brh, Kāvās

r. to Vishnu and 'iva हरिहरात्मक Hariv, Har .

wishing to relate about निवेदयिषु (acc) h (

निवेदनम्) .

relation n I कथोपाख्यानम्, उपाख्यानम् RDP .

worthy of relation कथनीय m DP, etc .

2 I सम्बन्धः (ifc f आ) Prāt. 1.1.1, etc .

सम्बन्धकम् h, f — बन्धुता TS, Pr, बन्धुता

बन्धुता, बन्धु m DP, etc — योगः Katyār, Svetār, n,

etc, संगुण् m 'is, विनियोगः VPāt. Pan 8.1.41, etc,

योगिता (ifc) Bhāṣāp, योगित्वम् Gā, Tārāp .

2 II अधिकरणम्, अधिकारः — आपत्ति

f L — आश्रयः — प्रक्रमः (ifc f आ) Prātās .

a bag relation

कुसम्बधः

Sh 12.5226 (Hariv 1160)

being in close r. to as the lotus to the moon) गृह्यmfn Kaś 2.177, Kaś 6.7.251, Nir 2.5, Patt 6.61 being in r.

सांयोगिक

mfn Nir 1.2 (in Mīmāṃsā) close r. to

आभिसंयोगः

destitute of r. बन्धुहीन mfn good r.

निबन्धनीय

mfn fr friendly r. निबन्धनीय mfn having norelations

असंहत

mfn Sh 13.5207having r.

बन्धुवत्

mfn having r. to

आपेक्षिक

mfn Siddhin r. to any-thing प्रत्यर्थम्in Jain mutual r. (of the simple members

as in a 'vandya compound') इतरेतरयोगः Siddh 1.p. 21 not

clear in this. परेक्षितबन्धु in Latin a particlar r.

स्वल्पम् (ifc fआ) MW reciprocal r. अन्योन्यव्यतिकरः ,

(of cause and effect) अन्याऽन्यसंश्रयः the r. between an ob-

ect and the knowledge of it विषयता सा, Vedāntas, Sarvaś,

विषयत्वम् Garva, Nān, Sch the r. between that which is

to be produced and that which produces उत्पाद्योत्पादकता Prati-

अथ र. by marriage विवाहसम्बन्धः, प्रजनः, शरीरसम्बन्धः.

following a previous model अनुनिर्देश: n. of course and

effect कार्यकारणभावः the r. of contrariety वैपरित्यसम्बन्धः

r. of friendship प्रीतिसंयोगः the r. of predicate to

subject विशेषणसम्बन्धः, विशेषणत्वम् the r. subsisting

between cause and effect हेतुहेतुमद्भावः r. to सम्बन्धः

(ifc f आ) (instr with or without सह comp) सर्व, सम्बन्धः, ~~सर्व~~

Sarvad, सम्बन्धित्वम् (instr comp) Sarvad, सम्बन्धिता

(instr comp) Sarvad, अभिसम्बन्धः (instr) Jain, सङ्गः

(ifc f आ or ई) सर्व, Kā, etc, सङ्गति f' instr or comp)

Kāryad, सङ्गतिक् (ifc) Sarvad, सर्वम् (loc or instr)

With and without समम्, सह etc) PT, etc , समाश्रयः

(ifc 2 आ) K h, F, r Br, etc , परिग्रहः n, F, etc ,

नीति r. to different subjects वैयाधिकरण्यम्

lap, etc ; Vyaya , etc r. to ' outside ' बहिर्योगः Pan 1.1.

36 r. with another परसम्बन्धः the Samhita or phonetic

relation between consonants and vowels in the body of a word

अङ्गसंहिता TS, Prāt the state of having but one object of

relation एकाधिकरण्यम् Bhāshap without r. असंपर्क m.n.

to bear suitable relation to anything कृप् cl 1 .

कल्पते 1.170.2, IV, etc .

3 (esp. maternal relation) बान्धवः m, n, etc

relations बन्धुजनः m, n relation सम्बन्धिः m Variv,

सम्बन्धिकम् MW

← गोत्रिन् mSn Vet 15. $\frac{8}{9}$, गोत्रज mSn Vajñ 2.115, etc

3.7.2, mSn 3.22.98 — स्वः m, etc, स्वकः —

स्वयुथः m — (by decent or by marriage from the mother's

side) कुटुम्बः, कुटुम्बम् L .xxxxxxxxxxxx

a distant relation सकुल्य m n, Vajñ, etc having

many blood relations बहुगोत्रज m n Vajñ having many r.

जातिमत् mfn antibGr 1.9 , जातिविद् mfn Kaus 78 hav-

in no relation अबान्धव mfn in 10.55 having no relations

विबन्धु mfn IV, BhP having r. सबान्धव mfn IV , बन्धुमत्

mfn IV, etc like a relation बन्धुवत् in in making near

• relations जातिविद् mfn Kaus 78 a nearest male relation

पिण्ड्यः m a near r. जाति m IV, etc 12.5.44, Gr 1,

etc ' (cohabitation) not allowed between relations ' (incest)

अजामि n IV not caused by relation अबान्धवकृत

mfn ak one's own r. स्वबान्धवः m 8.29 , स्वबन्धु m

n 2.20' on the part of the collective body of relations

जातिलोक्तः ind r. by birth जन्मवेशः Pan 2.1.19, Sch

' a relation of Kubera's ' (R. of Siva) कुबेरबन्धुः a r.

on the mother's side मातृबन्धु n Gaut, मातृबन्धुः L

without relations निर्वन्धु mfn R. .

to become a relation स्वजनाय Hom स्वजनायते

MA, Pancat .

relationship n 1 सम्बन्धित्वम् ṛāṅkaṇ, सम्बन्धिता

with, सम्बन्धः (ifc f आ) ṛāṅkaṇ, in, with, etc - गन्धः

L . .

according to relationship यथासम्बन्धम् inf ṛāṅkaṇ closest

r. (as of two letters) आन्तरतम्यम् Siddh entering into

r. with आपत्ति f ṛāṅkaṇ, ṛāṅkaṇ, etc nearest r. as of

two letters आन्तरतम्यम् Siddh ṛāṅkaṇ संस्पृष्टम् ṛāṅkaṇ,

with, संस्पृष्टभावः r. (of two letters) आन्तरतम्यम् r. of

words in a sentence (which agree together either as adjective

and substantive, or as subject and predicate or as two substantives in apposition) आधिकरणम् r. to संशयः (11c 1

tives in apposition) आधिकरणम् r. to संशयः (11c 1

आ) Kath, Kav, etc a word expressing r. सम्बन्धिः Pan 1.1.71

artt 3 .

2 बन्धुत्वम् R, बन्धुभावः Kathas, बान्धवता

Cand, बान्धव्यम् Kathas — जातित्वम् Pan 11.173,

जातिभावः Hit 2.7.8 — सजात्यम् RV — गोत्रित्वम् — स्वाजन्यम्

Paris — जाभि 1 RV, etc — आपणम् RV 2.29.3 — युज्यम्

as far as relationship extends यावत् सम्बन्धु in IV

connection or r. by presenting offerings to the same deities

ancestors सापिण्ड्यम् Sankarak, Pattakac matrimonial r.

between संयोगः (gen सह with instr or comp) Gaut,

n, etc r. by marriage साम्बन्धिकम् r. by the father-

er's side पितृबन्धु n IV r. of a Sapinda सापिण्ड्यम्

Sankarak, Pattakac r. to स्वजनता (gen) Bhartr r. with

स्वजनता (gen) Bhartr .

relative adj 1 आपेक्षिक Side — प्रतियोगिक

Tarkas, Padantan, प्रतियोगिन् Tarkas, 'ank, '2, 'sch, etc .

a relative compound (in which as in the word bahu-vrihi

itself) बहुव्रीहि n Pan 2.2.23, 35, etc r. importance

गुरुताद्यत्वम् n 9.292, 'h 3.11, 7, 'sak 5. $\frac{27}{28}$ r. suitableness

प्रतिसामर्थ्यम् n r. उद्देशेन, उद्देशात् ind (ifc) Kathās

'usr, etc r. value गुरुताद्यत्वम् n 9.299, 'h 3.11, 7, 'sak

5. $\frac{27}{28}$ the state of being r. आपेक्षिकत्वम् 'yāra .

"2 बन्धु n, etc — सम्बन्धिन् mfn Mn, MBh, etc

सम्बन्धः (ic f आ) Ipast, Wh, Th, सम्बन्धु m

At, airm — तुल्यमुख्यः Wartr 3.24 — स्वः W, etc —

संसदिन् m (with स्व) — अनुकम्प्यः IpGr — जामि m

RV relatives जनित्राणि n pl lit3r 2.6 — (collectively)
बान्धवजनः

Mricch, Pañcat .

a bad relative कुबन्धु m divided by relatives

सम्बन्धिभिन्त m lit a female relative बान्धवी

Kathas having a cow as a r. गोबन्धु fn lit 8.20.6 गोमातृ

having the same relatives समानबन्धु fn (u) n lit, lit

a kind of relative एकोदक ref. in 5.71 a near female r.

स्वयोनिस f a near r. जानस् m 1.109.1 rich

in relatives सुजामि m haus shared by r. सम्बन्धिमिन्त

mfn the son of a relative ज्ञातिपुत्रः Pan 1.3.12 without

relatives निः सम्बन्ध mfn with सहबन्धव mfn r.

t become relative of बन्धुभू Naish.

relativeness n अपरता, अपरत्वम् .

relator n ग्रन्थिकः

Feb 14.2039, Fat on Fan 1.4.29 &

3.1.26, Vārtt 15 .

relax vb शिथिलय on शिथिलयति 'ak, शिथिलीकृ

शिथिलीकरोति, शिथिलीकुरुते

, 'ā, c, c, श्थोक

श्थलीकरोति

mer, श्थ

cous श्थयति 'is—

भय, भय

cous

भययति

भययते

, AitBr

-(trans)

अवसय

Non

अवसयति

pubh

— अवसृज

A 1.17.

2 — विरुज् विरुज्ते * — विश्रम्भ-caus विश्रम्भयति

Lat — इयस्य इयस्यते — विष्णो विष्णयति RV.

to become relaxed विश्लथ्थ् hP, Pāṇini, श्रयार्थ

from श्रयार्थते RV, तन्द cl 1 तन्दते 1.138.1 to b r.

शीथीलीभू शीथीलीभवति Var. Kathās to become r. शीथीलाय

from शीथीलायते hartr to be r. श्लथ्थ cl 1 श्लथयति hP,

श्लथ्थ caus श्लथयति thatup 35.16 to become r. श्लथाय

to श्लथयते h to be r. विरुज् pass विरुज्यते r,

विश्लिष विश्लिषयति, विश्लिषयते Phett, Kathās.

relaxation n शिथिलता, शिथिलत्वम् Variv, Kār, Pāncat,

शीथिल्यम्

Variv, Kār, etc — प्रश्नयः, प्रश्नन्यन्तम् Pan, Vor

— विस्त्रंसः Br, Susr, विस्त्रंसनम् Susr — अवसर्गः

(vana न्याद्व्यादि) L — विश्रामः Var, Kār, etc, विश्रामः

Kālid, 'is, 'as, विप्रमणम्

Var, Kāthac, 'ab — उपश्रामः

Pāncat, 'rab, Pāncat, etc (of the organs of utterance)

विश्रामः

(ifc आ) Varat — उपपन्नम् Susr 1.41.4 —

सदनम्

Susr .

as a relaxation कौतुकात् abl ind mean o r.

विश्रान्तिभूमि f Subh r. of connection शीथिव्यम्

without r. अश्मति mfn RV 2.38.4 & 8.31.12, अश्ममाण

RV 9.72.3 .

relaxed adj शीथिलित Kāy, शीथिलीभूत Kathān, Susr,

शीथिलीकृत Kāy, etc, शीथिल f(आ), etc,

प्राशीथिल f(आ) Hariv, Nā, Susr, शीथिलबल —

विश्रान्त Shp, विश्रुय Rach, Tratan, श्रुय Shp,

Kāy, etc — स्तस्त P, Valid, etc, विस्तस्त Shp —

मन्शरित Kathas — शमित — मुक्त , Kar, etc

— स्नान Car — मुदुकोष्ठ Car — अनियमित Car — सौन्द्यास

Susr — प्रपथः L .

greatly relaxed प्रलुथ Tas having r. bowels

मुदुकोष्ठ Car having r. limbs श्लेशाङ्ग Thayer ,

सस्तङ्ग Susr , विसस्तङ्ग , सस्तगात्र hav-

ing r. testicles सस्तमुष्क Susr having the attention r.

शीथिलसमाधि Malav not relaxing one's efforts शक्ति

आहापथिला one whose efforts are relaxed शीथिल प्रयत्न

III r. in strength शिथिलत्व MW .

relaxing adj विकारिण Susr .

relaxing one's effort श्रुथोद्यम Chartr r. the bow-

els पुशीषभेदिन r. the feces प्राभिन्नविष Susr .

relaxing n शिथिलीकरणम् Parvad — (the act of)

शान्थनम् (only L) .

becoming relaxed विसरणम् Susr .

release vb विमुच विमुच्यति, विमुच्यते

Ph, Hav, etc, मुच c 6 (Chātop 28.13) मुच्यति, मुच्यते

EV, etc, (from) प्रमुच प्रमुच्यति, प्रमुच्यते , AitBr,

Ph, Hav, etc, प्रतिमुच प्रतिमुच्यते, प्रतिमुच्यति

Rāj, Vathas -- विसृज caus विसर्जयति Ph, Hav, etc, Valid,

समुसृज समुसृजति in, 17h, etc, सृज सृजते in, 17h, etc

रिच cl 7 (Thātup 29.4) रिणाक्ति, रिच^१ cl 1 (Thātup

31.10) रेचति cl 4 रिच्यते (in. also रिच्यते) P —

विनाद्य intens विजान्धे PV 7.36.5 — वि, रि, रि cl 9

(Thātup 31.0) रिणाति cl 4 (Thātup 26.29 रिणीते

PI, Br, Grās, रिचति Thātup 28.111) PV — विदा

विद्यति

विद्यति, / in — विषो विष्यति PV, AV, Grās, Kaus — स्पृ

(v. 1. स्तृ and स्मृ) cl 5 (Thātup 27.13) स्पृणोति

(in Veda also स्पृणुते) in, 17h, etc, 17p .

to release from विप्रयुज् caus विप्रयोजयति instr)

Hariv , (one's self) विसृज् विसृजते (abl) Mn,

Hariv, etc .

to be released मुच् pass मुच्यते ep. also

मुच्यति) RV, etc , ' r. from the bonds of existence '

विमुच् pass विमुच्यते Mn, MBh, etc to be r. from

विप्रमुच् pass विप्रमुच्यते (abl) Mn, MBh, Pur , विपरिमुच्

pass विपरिमुच्यते abl Mn, MBh , प्रतिमुच् pass प्रतिमुच्यते

(abl) Mn, MBh, etc .

release n विमोक्षः h, etc, मोचनम्

Sukas: निप्रमोक्षः Ch'p Sarva, मुक्ति f h, etc,

विमुक्ति f Kāv, Kathās, Pur .

deliverance through release from the body विदेहमुक्ति

f Panatip 'giving r. to Shishma' (N. of Vishnu) भीष्म-

मुक्तिप्रदायकः Pañcar r. from विनिर्माक्षः comp h, etc, मोक्षः

(ifc f आ) (abl rarely gen or comp) h, Kāv, etc, ~~अ~~

व्यामोक्षः , अतिमाचनम् comp h, Kāv, etc, r. from the

boards of existence विमुक्ति - a, p r. from truly exist-

bance मोक्षः (ifc र्जात) MBh, etc (I 39) .

released adj प्रमुक्त MBh, P, सम्मोचित Bakh,

परिमुक्त, प्रतिमुक्त,

Bakh, Pālat, Pārka, प्रतिमोक्षित

Mricch — उद्धारित — उच्छ्वासित Verb — विषीत .

one whose nature is released from poison विषमुक्तात्मन

MBh r. from मुक्त (with instr or ifc) r. from bon-s

परिमुक्तबन्धन 'Sak' r. from faith' (a Srāvaka at a

partic state of his religious life) श्रद्धाविमुक्तः Divyav r.

from obligation उत्तीर्ण r. from the (consequences) of a

curse विमुक्तशाप VP the spirit r. from Corporeal existence

मुक्तम् .

to be released विमोच्य 13h , मोचनीय Vācat,

मोचयितव्य Mālav .

caused to be released मोचित Viti .

31020

' releaser ' (night) n मोकी R 2.38. (which

1.7) .

one who releases मोक्त m'n fusr one who r. from

विमोक्षक

mfn (ifc) R .

releasing adj विमोचक Git, मोचयित् Git on

Mn 8.342, मोचनक f(इका) .

releasin from मोचन r(इ) (iisc) Git .

releasin n मोक्षणम् Git .

' releasin from worldly existence ' (" . Krishna)

मोचनः Git .

with relentless heart निवृत्तहृदय m n .

relentless adj अकृण — 521203 verb,

Pancat, etc — स्थिर f(अ) Kum .

relevant adj प्रासङ्गिक f(ई) W.

reliable adj विश्वसनीय Kāv, Pañcat, विश्वासितव्य

W, rel .

reliance न विश्वासः sh, fā, etc -- श्रायः .

devoid of reliance व्यपाश्रय rfn fān want of r.

निरवबन्धम् MW .

self-reliant स्वावलम्बि fāv, kās .

any relic-casket स्वरूपः

397.50L .

(with udoh) ' relicreceptacle धातुस्वरूपः

MWB 504. Karand .

relics n धातु m L.

a body of sacred relics धर्मशरीरम् stupa deposit-

ing of r. (inside a pagoda) धातवरौपणम् Karand, (in-

side a stupa) धातवरौपणम् Karand receptacle for r.

धातुगर्भः ० (Buddh 1 100 35) a relic of Buddha's body

(such as a bone, tooth, a hair or hair) शरीरधातु m 100 425

the relics deposited in a Stupa मुहुरव्यम, स्तूपिन्, ~~xxxxx~~

११०
स्तूपिकम् L, मुहुरव्यम.

any relic-shrine स्तूपः

W 397.50 .

relic-urn वा पुगर्भकुम्भः ca .

relied on શ્રદ્ધિત refn 1.1.2. o be r. on

વિશ્વસનીય fav, fañest, વિશ્વસિતવ્ય h, Trab , ગૃહ્ય

અશકુ h 12.4169 , અવારંધિત refn 7.1.2, etc

it should be r. on વિશ્વસનીયમ import with loc .

relying upon કપાશાયિલા irr ind n 7.17.36 .

relieved adj प्रशमित , परि, etc , शमित

W — विषित Laty .

relieved from fatigue विगतकलम in 7.151 .

relieving adj भेदन .

relieving fatigue कलान्तिनिकृद् . r. from debt

अशुणशावन 1.37.4 r. from obligations अशुणशावन

relieving n परिमोक्षः each 1.62 (1.1. परिमोक्ष) .

' con-relieving ' नरनाशन L r. a b s i e r e

town उद्धरणम् HParis' the r. of pain आद्यपहरणम्

r. the we ed शान्तसंवाहनम् .

religion n धर्मः, etc. शासनम् (the r.).

abandonment of religion धर्मत्यागः any act of r.

धर्मकार्यम् n, Yajñ, 'ak the being of the same r. साधर्म्यम्

contrary to r. अधर्म्य nfn one of the same r. साधर्मिकः

Paris one who has finished his r. स्नातः r. of

the Aryans आर्यधर्मः 2, etc.

picus religiosa अच्युतवासः, अच्युतावासः.

religious and ब्रह्मण्य , etc — देवव्रत

h, Hariv, etc, देवव्रत — नियतव्रत h — वैधस

RV, AV, YS, MBh, Hariv — सुधी RV .

any peculiar system of religious teaching सम्प्रदायः

RTL 51.62 (esp) in r. treatise शास्त्रम् , Prt, h,

, etc - connected with r. acts (as gods) अहतसप्त

fallen from a r. order आश्रमभ्रष्ट the r. acts of a house-

keeper पञ्चरात्रादु मूल for r. purposes धर्मार्थम् in

implying r. knowledge ब्रह्मद in included in the

व्रतसना त ^{तक} n 1.21, विद्याव्रतसना ^{or} range of a r. ^{or} act.

(Christ or Jain) non- पौवरभ Santhar 2.14.2, Pan 3.

1.20, 1.30.18, Brick, etc r. abstraction वर्मः

रुपमा देवकर्मिन् n Santhar, देवकार्यम् n, ...

सोप्यन्तीकर्मिन् n act r. action क्रिया (Pan 3.3.100)

14.3, Santhar, (personified as a daughter of Vakula

an act of harm) क्रिया (Pan 3.3.100) 1.15.1,

Hariv 12450, ..., (personified as a daughter of Varyana and

wife of Kratu क्रिया (Pan 3.3.100) the r. act

performed by brahmins and twice born men at the three divi-

sions of the day संध्या n, B, Pur, BTL 401, 407 esp. r.

asylum धर्मशास्त्र L. 153 a r. ceremony क्रिया

(Pan 3.3.12) n, Yājñ, h, etc a r. Division परायणम्

r. duty देवधर्मः r. knowledge ब्रह्मज्ञान n, B, Pr, Mn,

r. knowledge of a householder गृहस्थोपनिषद् 1.262

a r. man ब्रह्मज्ञान n, c, c, परब्रह्मज्ञान, रोहि

n (only L), कतिन, गृहमेधीन nfn 17, 20 3, 10 3,

etc a r. man who has subdued all his senses by abstract

meditation परमहंसः 10th, 20th, etc r. meditation या ,

अहुतः

in 3.73, seq r. series, health, pleasure and sin-

al emancipation धर्मोत्थिक्ममैश्वर्यं pl a r. nattative

परिकथा

ivyaṁ r. observance in which the kalā-nāma

verses are recited महानाम्नी व्रतम् Sanskarak r. Office

देवधर्मः

a r. order पराशरणम् r. person

धर्मलिन

m a r. practice व्रतम् (10c 3आ) 20, et c ,

ब्राह्मी

r. rite देवकर्मन् n 'ankh'r, देवकार्यम्

in, 20, ^{११} देवाम्

(soil कर्मन्, कार्य etc) vān, 20, ,

देवकर्मन् m a r. rite preparatory to a sacrifice or

any solemn observance (performed by scattering boiled rice

on the ground and incoking blessings by the repetition of

certain Mantras) स्वास्तिवाचनम् स्वास्तिवाचनकर्म, Yājñ.

etc, स्वास्तिवाच्यम् Yājñ a r. student व्रतिन् m MW r.

समर्पणम् व्रतधारिकम् a r. पारिकथा iya-

a r. vow व्रतम् (ifc (आ)), etc r. while still a

कुमारप्रव्रतिना श्रमणादि very r. सुव्रत

रिक्ता (of en in vacu, etc whose r. writ is small

अल्पपुण्यं

f(आ) 3.2550, 3.6.95.20 .

to be religious कृष्णाय Nom कृष्णायति RV .

religious-minded adj धर्ममिन् , , , .

religious-mindedness n. धर्ममिता , , , .

relinquish vb विहा विजहाति R, etc, हा cl 3

(hāp 25.8) जहाति R, etc, प्रविहा प्रविजहाति,

R, व्यपहा Kariv — altogether संयज संयजति

Rh, Kar, etc — विमुच विमुच्यति, विमुच्यते

Kar, etc, प्रमुच प्रमुच्यति, प्रमुच्यते Rh, Kar, etc,

etc, मुच cl 6 (hāp 28.136) मुच्यति, मुच्यते

Rh, Kar, etc — विस्तृज caus विसर्जयति Rh, etc — (a

garment) व्यपसृज व्यपसृजति Rh, प्रहावसृज

प्रहावसृजति Kar, अपोत सृज divyā, व्यपवृज caus

व्यपवर्जयति Parh, वृज caus वर्जयति Chāp, vā'grā

Ch, etc — विरह विरहयति SankhGr, , etc — विधू

विधूनुते A, In, Ch, etc — वृद्ध cl 1 Chāp n 5.50 .

to be relinquished प्राहा pass प्रहीयते n, etc .

to cause to relinquish परिहा caus परिहापयति

Kaish to be about to r. (life) मुच desid मुमुक्षति,

मुमुक्षते Lathās .

relinquishable adj हातव्य n, Th, etc .

relinquished adj सैन्यस्त Th, Kav, etc — विमुक्त

P, P-P, — मुक्त Th, Kav, etc, प्रतिमुक्त Mricch —

विधूत Th, Kav, etc, विधुत Inscr, VarBrS, Ph2 —

हारित Mricch, Rajat, etc .

entirely relinquished सैन्यस्त one who has r.

anger मुक्तरोष MW one who has r. love and friendship

९९ साहद
विगतस्नेह- one who has r. one's characteristics न्यस्तविद्

(आ) Nach 2.7 one who r. one's rks न्यस्तविद् (आ)

Nach 2.7 r. by विनाकृत Mb, Nav, etc .

to be relinquished प्रहातव्य Majracch .

difficult to be relinquished दुस्त्यज्य Mb, I, etc,

दुस्त्यज्य Santis .

relinquishing adj संहरागिन् P, MarkP .

x relinquishing n प्राणम 'Sis, 'Samk, 'alit, हानम

Gaut, 'Samk, Sarvad — निसर्गः .

relinquishment n संहागः ३, ४, ५ — मोक्षः

(ifc f अंत Kathas — हानि २ Kuval .

relinquishment of a religious observance अंतहानि

f an'kGr r. of a religious va अंतहानि f an'kGr .

relish vb स्वद, स्वाद cl 1 (Dhātup 2.17) स्वदते

(Ved cl 1 स्वदति) अ, भ, स्वद, स्वाद, स्वादति, स्वादते

3, Mariv, Subh, स्वद, स्वाद caus स्वादयति Cusr, 'is

प्रातिष्ठाद caus प्रातिष्ठादयति Nam, Sch — रस cl 10

(Dhātup 35.77) रसयति (var 1) रसयते op. also

रसति, रस्यति) Cusr, 3, 4, 5, etc — आशय om आशयति

Divyāc — रक् cl 10 शकयति .

relish n १रुचि f AV, etc .

agreeable relish स्वादवम L causing a r. रुचिकर

mn Susr , रुचिकृत mn IV , स्वादुकार mn V .

2 उपदंशः R, Kathās, Susr, Das .

a kind of relish eaten to excite thirst संधानम L

a r. that provokes drinking र्वजिका L .

made relishable सूपसिद्ध नम्र Car .

relished adj स्वादित W .

relishing adj रुचिकृत MW .

relishing chee दृतप्रयस TV 3. 3.3 r. only one

person or thing राकरस I, Bark, etc .

reluctance n विहृतम् Paśar, Sāh .

with reluctance परिक्रिष्टम् in .

reluctant १०१ अकाम १(आ), अकामिन्-विशेष्यन्

साल (v. .) ति — विगत ५, ४ .

not reluctant अहमरव 6.75.14 .

to be reluctant to do anything   ॐ   अ१ १ स्थायति

(ex. also ज्ञागते cl 2 ज्ञाति 3.13730, 13.7365)

(Instr 2.3.9, Latyr, Laty) or Instr (2.191) or

abl (14541) or inf (Pan 3.4.65)) .

to rely on विश्वास विश्वासयति (en. also विश्वासति,

विश्वसते) (acc gen or loc) cl. 1, 2, etc . विश्रम्भ्

विश्रम्भते (loc) cl. 1, 2, etc . प्रतिष्ठा प्रतिष्ठति, प्रतिष्ठते

(loc) cl. 1, 2, etc , सम्प्रतिष्ठा सम्प्रतिष्ठति (loc) cl. 1, 2, etc .

स्था cl. 1, 2, etc तिष्ठते cl. 1, 2, etc , विश्र विश्रयति,

विश्रयते cl. 1, 2, etc . विश्रम् विश्राम्यति (en. also

विश्रमति, विश्रमते) cl. 1, 2, etc .

relaying (n) adj विश्रम्भिन (comp) श्र, श्र, ,

विश्रब्ध Ma av - संश्रपश्रित 7.6015 .

relaying in his era (said of ndra) वाहुशर्धिन

IV 10.103.3 r. upon उपाश्रित h, Tha-, Kathas, etc ,

प्रात्याश्रिन .

relying on आश्रयः Kathas r. upon शान्तिता,

शान्तिता

remain vb शिष्य pass शिष्यते , etc, अवशिष्य

pass अवशिष्यते TBr, SBr, MBh, etc — (over) शेषीभू

शेषीभवति Bālar — अतिशिष्य pass अतिशिष्यते — स्थ

cl 1 तिष्ठति, तिष्ठते , etc, (doing anything)

अवस्था (with ind p) h 1.5776, 2.187 (or

30m) etc, परिष्ठा परितिष्ठते 12b, संस्था संतिष्ठते

(ep. also संतिष्ठति) 12b, R, etc — आस्य cl 2

आस्ते (and आसते 11.8.2, etc) 12, 12b, etc

— तस् cl 1 (hān 23.24,) वसति (m c also वसते

12, etc, तस् intens वावस्यते, वावसि 12 — 'धृ

pass ध्रियते (ep. also ध्रियति) 12, 12b, 12c, 12d,

etc, ध्रियते R — तत् cl 1 वर्तते (rarely वर्तति)

12, 12b, etc, परिवृत् परिवर्तते (ep. परिवर्तति

also) 12, 12b, etc, समभिवृत् समभिवर्तते R — क्षि

cl 2,6 क्षीति, क्षयति AT, SBr — निगम् निगच्छते

II — गाध् cl 1 गाधते Platan 2.3 .

to ruin a girl स्था cl 1 तिष्ठति, तिष्ठते

(with कन्या) to r. at सेव् cl 1 सेवते 'rarely

सेवति) in, with, etc to r. behind परिशिष् I

and pass परिशिष्यते IV, etc . परितम्ब् परितम्बते

Hariv, Suryas , अपह I AV 18.3.73 , अवह pass

अवहीयते with 3.11558 to r. by आस्था आतिष्ठति

आतिष्ठते to r. enclosed in स्था cl 1 तिष्ठति, तिष्ठते

AV, 3n, 100, etc to . 3r विष्ठा, वित्तिष्ठते , etc o r.

For the sake of अभ्यतिरिच् pass अभ्यतिरिच्यते (acc)

3S, 4r, etc to r. inactive पर्यस् पर्यास्ते 3V to r. in

any action उपास् उपास्ते (with pres p or ind p)

3Br, 4, 5, 6, etc to r. in any condition ~~उपास्ते~~ वस् (with

a pp or acc or adv) 3S, etc to r. in any situation उपास्

उपास्ते (with pres p or ind p) 3Br, 4, 5, 6, etc o r.

lying परिशी परिशेते 3V, 3, 3Br (in alg) to r. near

विशुध् विशुध्यति, विशुध्यते

3r, 4, 5, 6, etc to r.

occupied in स्था cl 1 तिष्ठति, तिष्ठते 17, 18, 19,

etc to r. on आस्था आतिष्ठति, आतिष्ठते to r.

quiet जोषम्-अस् MBh 2.7f.15, Sak 5. ¹⁸ ₁₉ जोषम् अस्

Maish 6.107, Pārsven 3.10, जोषम्-स्था Kasikā to r. silent

स्था cl 1 तिष्ठति, तिष्ठते (with मौनेन instr)

to r. standing स्थिति आचर to r. stationary स्था

cl 1 तिष्ठते 17, etc to r. unmarried स्था cl 1 तिष्ठति,

तिष्ठते (with x कन्या) to r. unused (as Sona)

शी 1 2 होत TS to r. with परिवस् परिवसति

(instr) Katy¹Sr, R, etc .

to allow to remain शिष् caus (or cl 10 see hān)

34.11) शोषयति, शोषयते hān, Kār, etc to cause to r.

शिष् caus (or cl 10, see hān p 34.11) शोषयति,

शोषयते hān, Kār, etc to cause to r. behind on / a

path) अवहा caus (abl) 3.53.19 to suffer to r.

परिशिष् caus परिशोषयति hān, Rājat, Pur .

reminder n I शेषः, शेषम्, अवशेषम्

In 8.152, etc, अवशिष्टकम् In 8.147, अवशेषम् In 8.

152, etc, अतिशेषः, परिशेषणम्, परिशेषः

अतिशेषः, उच्छेषः BkP, MBh, उच्छेषणम् TS, Mn, (esp-

cially of a sacrifice or of food) उच्छिष्टम् In, Śā, Bā y'r

In, Śā, Bā, etc, सावशेषम् BkP, i.e. all the other

parts) शेषशरीरम् — उद्धृत् — In, Śā, Bā, etc —

अवसायः L — (in arithm etc) उत्तरम्, उत्तरम् —

अग्रम् Lil — परभागः — उद्धृत् L — अन्तरम्,

अन्तरितम् (2) (in arithmetic) — खिलानि n pl .h.

15 — निःस्रवः Yājñ 2.251.

II वास्तुह n litr , वास्त्वम् litro — छः .

any remainder संस्रवः (lit आ) the being

r. शेषभावः Kāyār the being left as a . अवशेषता

ChP by the r. शेषत्वेन drunk up with the exception of a

small r. पीतावशेष n Kām eat in one's meals without any r.

निःशेषकृत् n Vishn having a r. सशेष n Kāyār ,

सावशेष n (आ) n , etc ; सपरिशेष n ,

सोषत्वम् (in arithm) leaving n r. शुद्धि

f. 1126 left over as a r. उद्धते mf. a narrative of the

only r. कथावशेषः, कथाशेषः the only r. एकशेषः

Naish, Venis, Kathas of which only a small r. is left

किञ्चिच्छेष mf(आ) n h 9.34 1142, Kathas one to whom x

the r. of any liquid belongs संस्रावभाग mf 13, संस्रावभागः

receiving the r. उच्छिष्टभाज mf 13.3.20 re u-

tion of successive fractional remainders शेषजाति r

Lil relating to the remainder शेषिक mf ई n Kar on Pan

'is, 'ab, etc the r. of a Brahmana's too विप्रशेषितम्

the r. of a business कार्यशेषः n 7.153 179, Patna

the r. of a ceremony शेषक्रिया such the r. of any liquid

संस्कारः सं, कृत्, सं, कृत् r. of anything drunk पितशेषः

both, P the r. of a religious observance व्रतशेषः

the r. part of night रात्रिशेषः सं, कृत् r. of food कवटः

L, उच्छिष्ट ' speech r. ' in an ellipsis ' (the part of

a sentence which is wanting n has to be supplied वाक्यशेषः

सिद्धि, 'पृ, 'क्ष, 'िक, वाक्यशेषत्वम् the state of being a r.

उत्पलम् 3-pp, Yātyā, Ich state of being r. उच्छिष्टता,

उच्छिष्टत्वम् Comm on Ma, Pāncat 1000 r. अशेष

mf(आ)n, नशेष mf(आ)n Pāncat.

to be left as remain or परिशिष्ट Ān परिशिष्ट्यते

Y, etc to leave as a r. उच्छिष्ट Y, etc, Y, etc, Y, etc, etc ,

परिशिष्ट परिशिष्टि Br to leave no r शुद्धिम् इ

all that remains सर्वसम्पत्तः Variv anything that remains

शिष्टम् Y, etc the doing what r. to be done शेषकरणम्

he r. sitting उपनिश्य स्थितः Vikr of whom nothing r.

but aches भस्मावशेष mfn Kālid (in Gr) a term denoting

that of two or more things only one r. राक्शेषः Pan 1.2.31

that which r. शेषः, शेषम् there r. something to happen

मम शेषम् अस्ति what r. उत्तरम् .

one who has remained for any time उषित mfh acc

or comp) MFh, Kāv, etc one who has r. in any place उषित

mfh loc comp) MFh, Kāv, etc to be r. तृत्य उषित mfh ṛan 3.1.

110, MFh to be r. in स्यात् mfh (loc rarely instr)

MFh, Kāv, etc , (it is) स्येयम् (loc) R. Kariv, etc it

should be r. in वर्तितव्यम् (immers) MFh, Kāv, etc to be

ing r. वर्तित निशेषित mfh acc .

to be r. remaining अवशेष्य mfh .

remainin adj शिष्ट , etc , अवशिष्ट , अवशेषित

MM 1.5122, etc , अतिशिष्ट , etc , शेषभूत

'anidh , समवशेषित , परिशिष्ट , etc ,

परिशेष 'anidh , ar — संस्थित 'anidh , ar , etc ,

तास्थिवस् 'anidh — परिवृत्त 'ak 7.22 (7.1.) — उद्विक्त

7, 'svir , etc — पर (आ) as has — प्रहीण

BhP

holdin adj in the remainin cases (but on y now and

not in precise cases) शेषिक (३) 'an on 'an , 'sis

Sch, etc left r. उच्छेष 2nd Kathās, पर्यवशेषित

BhP, जंघिष्ठ ES, वास्त्व, (from) व्यतिरिक्त

Sch (v.l.) left r. on the sacrificial ground वास्तुक

BhP no r. particles अलूनः Maitr^{as}, अलेपः Indst

not r. permanently स्थित (with अनित्यम्) Kātyā, in

Bh, etc r. about परिवर्तिन् (loc or comp) Bh, P, etc r.

alone or a part एकान्तस्थित r. behind पश्चाद्वर्तिन् r.

from परिशेषित (comp) BhP r. in परिवर्तिन् (loc or

comp) Bh, P, etc, लङ् (gen or ifc) Bh, Kāv, etc r.

in any condition स्थित (loc) in or abl comp or a

noun in the same case also in or abl r. in any state

स्थित (loc instr abl comp or a noun in the same case

also in or abl) r. in or place विष्ठात्राजिन 'r ,

निष्प्रचार MBh r. in the heart हृदिस्थ MBh r. in the

same condition संस्थित (with तथैव) r. in the same

place राकस्थ SBr. MBh, Kum, etc r. near अन्तिकस्थ

r. out of a whole सर्वशेष r. out of the skin

हतशिष्ट, हतशेष MBh the r. part शेषभागः r. o-

rather समीचीन (आ) ११, १२ standing i. e. r.

परिस्थित R .

causing to remain सदन f(इ) RV .

to leave remaining शिष्य cl 7 (१३५७ २२.१४) शिनष्टि

(in r also शिष्यति) १३५, १३६ . १३५७ २२.१४

wishing to remain प्रतिष्ठासु W .

remaining (used as an adj at the end of a comp.) n

शेषः, शेषम् MBh, etc — स्थिति f Var, Kathas, etc

उपस्थिति f, स्थितम् f, प्रतिष्ठा (ifc f

आ) MBh, etc — (adv. overnight) वासः MBh, etc .

remaining from शेषः, शेषम् MBh, etc n. in any

state or condition स्थिति f the r. of one एकशेषः

Part 1.2.61 ff r. out of शेषः, शेषम् MBh, etc r. to-

gether सम्यक्स्थिति f BhP, Sch the r. together with समस्या

(comp) MBh, Hariv, Naish .

causing to remain

आस्थापनम्

liking to r. in oneplace

रमीति

mf AV, TS .

remains n

क्षिप्यम्

r, etc , परिशेषः, परिशेषम्

MBh, Var — संस्रवः (ifc f आ) MBh .

containing the remains of liquids

सूदवत्

mf Var

Ap' rnot were r.

अनुच्छिष्ट

mf Page

one who eats ther. an offering

विघसाश (mf), विघसाशिनः

mf

one who has still the r. of food in the mouth उच्छिष्ट

in Gout, Mn the r. i.e. a feasible reflex of निर्मात्यम्

(gen) Saker 1.42 the r. of an offering of fat वसाहोमशेषः,

वसाहोमशेषम् MnGr the r. of an offering to a deity

निर्मात्यम् Mn the r. of flowers or other offerings xxx

made to an idol or afterwards distributed amongst the worsh-

ippers or attendants शेषाः 1.1.1, etc r. of

food piped out from dishes etc सम्मार्जनम् Mn the r. of

the Anihotra अग्निहोत्रोच्छिष्टम्^{CDR}, अग्निहोत्रोच्छेषणम्^{TS} without r.

of food अनुच्छिष्ट mf, अनिष्कासित, अनिष्कासिन् mf

ApSr .

re-akin पुनः करणम् mf .

express remark

यत्नः

(also pl) īpār, tch (in(note) a r. made under particular circumstances when the acti--on is at its height (Garbhe) रूपम्

War, Basar,

etc a special r. यत्नः (also pl) īpār, tch .to accompany with remarks

आभिजित्य .

re-marriage   n   पुनर्भार्या   Kāv .

remarried   पुनरुपार्जा   137 .

remarry

पुनः

ind (with भू) .rem diable

॥

प्रतिकर्णय , शक्यप्रतिकार

Kathas .

remedial adj यौगिक f(ई) Susr .

remedied adj परिच्छिन्न W .

' not to be remedied ' (i.e. beating of incurable

sickness) अवारणीय mfn Susr .

remedy = भेषजम्, etc, भिषजं

Car, भिषज्या SanhDr — औषधि- Susr 1.4.15 —

उपक्रिया Car, — प्रतिकारः Susr, प्रतिक्रिया

Car, etc — उपक्रमः Susr, परिक्रमः Car — योगः Susr,

प्रतिशेगः Susr — प्रतिसंधानम्, प्रतिस्माधानम्

— उपायान्तरम् — अवक्रमम् Susr 2.1.1 .

administering remedies परानरसा Susr भेषज्यम्

Susr, Susr applying acrid remedies क्षारपातः Susr applying

acrid r. in क्षारकर्मन् applying a remedy क्रिया

(Pin 2.3.100) Cusr belonging to a r. यैगिक af(इ)n

Cusr chief r. तन्त्रम् ' collection of remedies ' (N.

of a specific book सुभेषजम् ' What containing all remedies

eg विश्वभेषज f. इ ; IV, 73, IV (in rhet) deprecatory

speech making mention of the remedy (against the evil depr-

ecated) उपायाक्षेपः Kavya 2.151 seq a good r. सुभेषज

as in IV, 73 ' great r. ' (a kind of drug) महागदः Cusr

an internal r. अन्तःपरिमार्जनम् Car a kind of pill used

as a r. for hemorrhoids प्राणदा (111) गुडिका) in the

owing what r. should be applied प्रतिकारज निराकरण

of application of remedy is क्रियापथः सुख 4. a mild remedy

सौम्यापचारः निराकरण अप्रतिकार

(benic) अप्रतिकार (in 12.40, 12.40) in not permit-

ing the employment of a r. अप्रतिकारिन् निराकरण (said of

remedies) not using a r. अप्रतिकारिन् निराकरण overcoming

death (said of various remedies) मृत्युञ्जय निराकरण

hasen/rac a particular remedy विनिर्दिष्ट सुख a possible

r. शक्यप्रतिकारः r. against भेषजम् (remedy)

IV, etc. प्रतिविधि

Car a r. against fever

आरोग्यपञ्चकम्

Car a r. for anointing

प्रघर्षणम्

Car

a r. for fever

जयमङ्गलः

a r. for making the eyes clear

शीर्षविरेचनम्

Car

= शिरोविरेचनम्

a r.

for pain

दुःखप्रतीकारः

Car

a r.

for rubbing in

परिमर्दनम्

Car,

प्रघर्षणम्

Car

a r.

for the lower belly

(infection

चन्द्रावलीषधम्

Car

a sonoric r.

स्वप्नाभिकरणम्

अवरोधनम्

महोषधम्

Car, Kathac

a universal r.

विश्वभूषणः

Car

using

(a r.)

उपचारिन्

non

Car

yielding various remedies (*Vicus oppositifolia*)

चित्रमेषजा L .

to be a remedy for i.e. to gain the mastery over

anything भिषज्य om भिषज्यते (loc) Bār .

remedying n रुक्प्रतिक्रिया — परिच्छेदः .

(in drama) remedying for any improper action परिहारः

r. of the tato-jvara वातज्वरप्रतिकारः .

remember tb स्मृ cl 1 (Chapter 22.75) स्मरति

II, etc, अनुस्मृ , प्रतिस्मृ प्रतिस्मरति, प्रतिस्मरते

IV, etc, हरिव, अनुसंस्मृ , उपस्मृ उपस्मरति Gr 2,

Katyār, Com ob Cl p, प्रतिसंस्मृ प्रतिसंस्मरति E,

प्रत्यनुस्मृ प्रत्यनु स्मरति E, प्रस्मृ प्रस्मरति

III — अभिज्ञा अभिजानाति , अभिजानीते Pan

3.2.112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

III, etc, ज्ञा cl 2 जानाति , जानीते (with

con) 12.5169 — संस्मृतिं लभ् — मनसि with कृ

— धृ (with or scil मन्सा ह, Kav, etc — मन्

cl 1, 4 (Thāp 30.9, 25.7) मनुते, मन्यते (ex. also

मन्यति) — प्रतिचिन्त् प्रीतिचिन्तयति, प्रतिचिन्तयते

R, Gaur — अभिसंचिन्त् h 7.5551, परिचिन्त् परिचिन्तय-

ति समनुचिन्तयति
h, Kav, etc, समनुचिन्त् (acc) —

प्रतिसंधा प्रतिसंदधाति, प्रतिसंधत्ते Trayas —

अधी अधेति h, etc, अध्वाधी h, Tir .

II अधिगा h, h, अनुचि h 6.11.1, चित्

cl 1 I h 2.112, h, h, h, h — निधा निदधाति,

निधत्ते (with मनसि, मनसा, हृदये) RV, Br —

निध्य निधायति (acc) RV, Br — विद् cl 2 वेति

(with gen or acc) RV, AV, Br .

to remember fully संस्मृ संस्मरति RV, AV, Br

to r. sorrowfully प्रतिज्ञा प्रतिजानाति RV 1.1.4 or

together समनुस्मृ समनुस्मरति RV taken to r. with regret

or sorrow स्मृ cl 1 (RV p 12.25) स्मरति RV

to be remembered (as a law) स्मृ pass स्मर्यते

to cause to remember स्मृ caus स्मारयति

(part 1) स्मारयति MBh, P, etc , संस्मृ caus संस्मारयति

, संस्मारयति MBh, P, etc , समनुविद् caus समनुवेदयति

(litBr).

to cause to be remembered संस्मृ caus संस्मारयति

संस्मारयति MBh, BhP .

to wish to remember स्मृ desid सुस्मृषति

(Pan 1.3.57) Bhatt .

remembered adj अनुस्मृत , स्मृत

NrisUn,

II, Kāthās , सेस्मृत Hariv, Wākp — इत ifc L —

उद्गाहित L — उपध्यात MBh .

only remembered स्मृतमात्र ancat .

to be remembered स्मरणीय 'as, 'at, 'Satr स्मर्तव्य

MBh, I, etc , स्मर्य Pancer , स्मर्य Top , संस्मरणीय

MBh to be r. by संस्मर्तव्य (an) MBh ! to be r. by Vana!

(a donkey) स्मरस्मर्य L one whose beauty is only to be r.

more beautiful संस्मरणीयशोभि unpleasant to be r.

उ स्मर

Uttarar 6.32 that which is to be r. byheart

आम्नायः

the whole body of what is r. by humanteachers

स्मृति

f. II 144, 145 .ceased to remember

संस्मारित Wh .

rememberingउपस्मारम् ind p .having rememberedस्मारम् ind (with स्मारम्revel of hat, etanac , उपस्मारम् ind p .

one who remembers स्मर्तु main (gen or comp) variv

BhP , प्रतिसंधातु m Nyāyas .

remembering adj स्मारिन् (comp) Rajat , स्मर

f(आ) — अधीयत् — पुनर्मन्य .

remembering a former life स्मृतिमत् variv n. ३४

past भूतधर R .

causing to remember उपस्थापक .

remembering (the act of) n स्मरणम् Th, P, etc,

अनुस्मरणम् , संस्मरणम् Kuv, Th, अविस्मृति

f L , संस्मृति f Kav, VarBrS, etc .

not remembering अस्मरणम् (with gen) h 3.10811,

etc, अस्मरत् 'Laty .

the faculty of remembering उपस्थिति f P r. with

regret आध्यात्मम् आध्या L , आकल्प्सः

उल्लङ्घा, उल्लङ्घिका .

as no may happen to remember यथोपस्मारम् 'Or the

act of causing to . स्मरणम् Sank, Sah the causing to

r. उपस्थापना T .x

a particle of remembering $\frac{1}{r}$ ind L .

remembrance n स्मृति f Tār, Ch p, etc,

स्मरणम् Tār, etc — स्मारः Tār, स्मृतम् Tār,

स्मृतिवत् स्मरः (ifc fआ) Tār, tatarar —

आभिज्ञा Pan 3.2.112, आभिज्ञानम् पूर्वप्रज्ञा

Br — परामर्शः Vedāntas — मति f — श्रुति

f L श्रुतम्

AV. 1.1.2 .

'Sura remembrance' (the plant Sesbania Aegyptiaca)श्रुतिस्मृति f L ' early r. ' (V. of lok) प्रातःस्मरणम्keeping (in r.) धारणम् m' (इ) n Tār, ...rusr, ... , धारणम् Tār, ... , ... kin r. स्मरणानु-
ग्रहःliving in r. only संस्मरणीय mfn tak one who callsto r. उद्बोधक mfn one who keeps anything in r. धारयितुn Tār r. of संस्मृति f (gen or comp) Nav, BarDr, etcsuddenly risen into r. स्मृति mfn ... .

to keep in remembrance संधृ संधारयति, संधारयते

Panc t , प्रधृ caus प्रधारयति .

remind vb अनुस्मृ caus अनुस्मारयति, अनुस्मरयति

(with acc) Nir 5.14 , प्रतिस्मृ caus प्रतिस्मारयति

MRh — अनुबुध् caus अनुबोधयति caus सन्नुविद्

caus सन्नुवेदयति litBr .

to remind any one of स्मृ caus स्मारयति

(rarely स्मरयति) (two acc r acc and can or rarely ger

of person) MRh, Kāv, etc to r. of संस्मृ caus संस्मारयति

, संस्मारयति (acc) MRh, Kāv, etc . अतनुध् caus

h 1.5.11, etc , बुध् caus बोधयति, बोधयते

MBh, Āv, etc, चित् caus चेतयति, चेतयते

1.131.2 4.51.3 top. of a person सम्प्रतिष्ठ

caus सम्प्रतिष्ठावयति t r. of kama स्मरणीयं स्मरे कृ

reminded adj स्मरित — अनुबोधित, उद्बुध

W, बोधित MBh, R .

reminded of सेस्मारित (acc) BhP .

to be reminded अवबोधनीय Ved .

one who reminds उद्देधक mfn.

reminding and स्मारिन् MW — उद्देधक — उपलम्भक

(from the caus) Bhāṣāp .

(in gram) the reminding of a person of a neglected

duty निर्वदनम् Sah raising doubt concerning i.e. r. of

संदेहदायिन (comp) Vas r. of स्मारक (comp) Vas

sch, संस्मारक (corr) (ban on r. of religious c remon-

ies अनुष्ठानस्मारक ११ इका) raising uncertainty concern

ning i.e. r.of संदेहदायिन (corr) Vas .

remains n स्मारणम् 'amk, 'ab - अनुबोधनम्

, उद्बोधनम् , उद्बोध, सम्बोधन th,

Hariv .

reminiscence n स्मृति f TAr, ChUp, MBh, etc ,

स्मरणम् MBh, R, etc .

a particle of reminiscence ओ ind .

remiss adj अव्यवस्थायिन् Bhag 2.41, अव्यवस्थित

R 4.26.13 .

not growing remiss अनवक्रायत् AV 4.4.7 .

remission n उपशान्ति f Susr, Ragh, Hit, etc

(of taxes) — प्रतिमोक्षणम् Kam — शैथिल्यम् MBh

Kav, etc .

remissness in repeating the Veda वेदानध्ययनम्

Mn 3.63 .

